Slovenské národné divadlo

SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ

2019

Organizácia: **Slovenské národné divadlo Bratislava**

Rezort: **Ministerstvo kultúry SR**

Typ organizácie: **štátna príspevková organizácia**

Miesto konania verejného odpočtu: **SND, nová budova generálne riaditeľstvo Pribinova 17, Bratislava**

Čas konania verejného odpočtu: **22.4. 2020 o 11.00 hod**

Správa o činnosti a hospodárení za rok 2019 je uverejnená na internetovej stránke MK SR:

http://www.culture.gov.sk/organizacie-ministerstva/verejne-odpocty/verejne-odpocty-2019-36b.html

Správa o činnosti a hospodárení za rok 2019 – plnenie kontraktu je uverejnená na internetovej stránke organizácie:

www.snd.sk/O divadle/Dokumenty

Bratislava, február 2020

Slovenské národné divadlo
ďakuje
Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky
za podporu, úsilie a všímavosť, ktoré venuje tejto významnej národnej kultúrnej inštitúcii

Slovenské národné divadlo ďalej vyjadruje vďaku
Tatra banke
generálnemu partnerovi SND
za dlhoročnú spoluprácu pri podpore slovenskej umeleckej tvorby

....a tiež ďakuje všetkým priaznivcom, podporovateľom a milovníkom umenia

Obsah

1. Identifikácia organizácie..... 3
2. Zhodnotenie činnosti organizácie..... 4
3. Ciele organizácie a prehľad ich plnenia..... 48
4. Rozpočet organizácie..... 52
5. Prostriedky Európskej únie a na spolufinancovanie..... 59
6. Podnikateľská činnosť..... 59
7. Zhodnotenie majetkovej pozície organizácie..... 59
8. Zhodnotenie zamestnanosti..... 59
9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie..... 62
10. Zhodnotenie výsledkov kontrol vykonaných kontrolnými orgánmi..... 62
11. Záver..... 62

1.Identifikácia organizácie

Názov organizácie:	Slovenské národné divadlo
Sídlo organizácie:	Pribinova 17, 819 01 Bratislava
Identifikačné číslo organizácie:	164 763
Zriaďovateľ:	Ministerstvo kultúry SR
Dátum zriadenia:	1.3. 1920

Vedenie Slovenského národného divadla
Ing. Vladimír Antala, generálny riaditeľ

Mgr. art. Michal Vajdička, riaditeľ činohry SND do 3.9. 2019
PhDr. Peter Kováč, riaditeľ činohry od 4.9. 2019
Mgr. Rastislav Štúr, riaditeľ opery SND
Mgr. art. Jozef Dolinský, riaditeľ baletu SND
Mgr. art. Jaroslav Valek, riaditeľ umelecko-dekoračných dielní do 25.4. 2019
Ing. Eduard Bohunický, riaditeľ umelecko-dekoračných dielní od 26.4. 2019
Mgr. Henrieta Borowiecka, riaditeľka centra marketingu
Mgr. Alžbeta Bednáriková, riaditeľka kancelárie generálneho riaditeľa
Ing. Róbert Polc, riaditeľ technicko – prevádzkového úseku
Ing. Eva Lepešová, vedúca ekonomického odboru

Hlavné činnosti:

Hlavné činnosti SND definuje zákon č. 385/1997 Z. z. o Slovenskom národnom divadle v znení zákona č. 103/2014 Z. z. o divadelnej činnosti a hudobnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Postavenie a povinnosti SND upravuje Štatút Slovenského národného divadla č. MK-2245/2014-110/12966 zo dňa 23.7. 2014. Svoje činnosti SND vykonáva aj v zmysle Zákona č. 103/2014 Z. z. o divadelnej činnosti a hudobnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Vyhlášky MK SR č. 230/2014 Z. z. o rozsahu vybraných informácií požadovaných od divadiel a hudobných inštitúcií.
Slovenské národné divadlo je štátna príspevková organizácia Ministerstva kultúry SR, ktorá svoju činnosť zabezpečuje vlastnými príjmami a príspevkom zo štátneho rozpočtu.

2. Zhodnotenie činnosti organizácie

Umelecké činnosti

SND vykonávalo v roku 2019 umelecké aktivity v súlade so zákonom č. 385/1997 Z. z. o Slovenskom národnom divadle v znení zákona č. 103/2014 Z. z. o divadelnej činnosti a hudobnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a so Štatútom Slovenského národného divadla:

- rozvíjalo národnú divadelnú kultúru, ktorú prezentovalo aj v zahraničí
- realizovalo tvorbu nových dramatických, hudobno-dramatických a tanečných diel
- zabezpečovalo kvalitné uvádzanie reprízovaných inscenácií
- realizovalo výrobu scénických a kostýmových výprav
- vydávalo a rozširovalo periodické a neperiodické publikácie, propagačné materiály, usporadúvalo výstavy, ktoré propagujú jeho činnosť
- zabezpečovalo ďalšie významné kultúrne a spoločenské aktivity
- rozvíjalo spoluprácu s partnerskými divadlami a festivalmi na Slovensku a v zahraničí.

Na realizáciu týchto aktivít SND využíva výnosy z vlastnej činnosti a príspevok zo štátneho rozpočtu.

Premiéry súborov SND v roku 2019

V roku 2019 uviedlo SND celkom 13 premiér. Z celkového počtu uviedla činohra 9 premiér, opera 2 premiéry, balet 2 premiéry.

Prehľad jednotlivých titulov podľa umeleckých súborov je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Premiéry SND v roku 2019

Autor	Názov hry	Dátumy premiér
Činohra SND		
Lucy Prebble	Vedľajšie účinky	26.1., 27.1. 2019
Ruben Östlund	Štvorec	2.2., 3.2. 2019
Chanoch Levin	Pohreb alebo svadba	29.3., 30.3. 2019
Aľa Rachmanovová	Ruské denníky	30.3., 31.3. 2019
Euripides	Bakchantky	25.5., 26.5. 2019
Friedrich Dürrenmatt	Fyzici	1.6., 2.6. 2019
Alexandra Salmela	Cudzô	11.10. 2019
Jiří Havelka a kol.	Dnes večer nehráme	26.10., 27.10. 2019
H. Lewis, J. Sayer, H. Shield	Celé zle	8.11., 9.11., 10.11. 2019
Opera SND		
Peter Zagar	Rozprávka o šťastnom konci	27.4., 2.5. 2019
Jacques Offenbach	Hoffmannove poviedky	14.6., 15.6. 2019
Balet SND		
Daniel de Andrade, Carl Davis	Tulák Chaplin	15.3., 16.3. 2019
V.Medvedev, L.A.Minkus, M.Petipa, S.Fečo	Don Quijote	22.11., 23.11. 2019

ČINOHRA SND

Lucy Preble: Vedľajšie účinky (premiéra 26. a 27. január 2019, nová budova SND, Štúdio)

Preklad: Zuzana Dzurindová	Kostýmy: Marija Havran
Réžia: Alena Lelková	Hudba: Oskar Lelko
Dramaturgia: Miriam Kičiňová	Video: Alex Zelina
Scéna: Marija Havran	

Inscenácia súčasnej hry britskej autorky Lucy Preble Vedľajšie účinky otvára otázky etiky a medicíny. Vzťahová hra o prítomnosti, minulosti, o mozgu a láske, o podstate a hĺbke našich emócii sa stala hereckým koncertom štvorice hercov Diana Mórová, Monika Potokárová, Richard Stanke a Roman Poláčik. Práve pre nového člena Činohry SND sa táto inscenácia stala príležitosťou, ktorá ukázala širokú škálu jeho hereckého diapazónu. Nielen preňho to však bola výrazná herecká príležitosť. Diana Mórová v postave Lorny vytvorila dramatickú javiskovú postavu plnú tajomna, zvláštnej racionality a senzitivity. Rovnako aj Monika Potokárová vybudovala veľký dramatický oblúk. Richard Stanke zas prehĺbil svoju postavu ambiciózneho lekára o tóny empatie, ľudskosti a pochopenia. Komorná činohra ako Vedľajšie účinky ponúka vyrovnané herecké príležitosti a je šancou na hlbokú prácu s psychológiou postáv, interpretáciou a hľadaním adekvátneho javiskového výrazu. Je to príbeh, ktorý však nemá štandardné parametre príbehu, pretože je zároveň analýzou i filozofickou úvahou na tému vzťahov, lásky, minulosti a prítomnosti.
Funkčnú a zároveň interpretačne nosnú scénografiu Marije Havran dopĺňala videoprojekcia z dielne Aksha Visualstation, Alexa Zelinu. Inscenáciu režijne pripravila Alena Lelková, pre ktorú to bola prvá spolupráca v Štúdiu SND. Inscenácia je určená najmä pre mladú, strednú a staršiu generáciu.

Ruben Östlund: Štvorec (premiéra 2. a 3. február 2019, nová budova SND, sála Činohry)

Preklad: Teodora Chmelová	Kostýmy: Marija Havran
Réžia a javisková adaptácia: Marián Amsler	Hudba: Slavo Solovic
Dramaturgia: Darina Abrahámová	Pohyb. spol.: Stanislava Vlčeko
Scéna: Juraj Kuchárek	Video: Emília Ondrášová

Inscenácia Štvorec priniesla na javisko Činohry SND v unikátnej, svetovej premiére adaptáciu oceňovaného filmu. Už tým vznikol dôležitý krok Činohry smerom k zahraničnému auditóriu ale i domácemu publiku. Štvorec svojimi témami výborne zapadá do konceptu sezóny, ktorá sa venuje primárne intelektu a poznaniu, teda úlohy intelektuála v spoločnosti. Nie je to pohľad na historické súvislosti a fakty, ale najmä na pozíciu súčasného vzdelaného človeka v humanitnom odbore, ktorý má pozíciu, zázemie, úspech a predsa je konfrontovaný s vyprázdnenosťou, prehodnocovaním hodnôt a úvah o zmysle vzdelania a umenia obzvlášť. Prenos na javisko v adaptácii a réžii Mariána Amslera sa stalo tým veľkým plátnom, ktoré Činohre umožňujú vyjadrovať sa k fenoménom doby a horúcim témam. Použitie live cinema princípu sa stáva rozpoznateľným jazykom réžie, umožňuje rafinovaný prenos medzi divadelným a filmovým médiom, zároveň je to nová technologická výzva, s ktorou chce Činohra aj v budúcnosti pracovať. Scénografické riešenie v sebe nesie prvky konceptuálneho umenia, ale i prekvapení pre diváka. Réžia umne pracuje so strihom, skratkou a zhutnením situácií, ale i humorom. Na javisku sa tak zrodilo posolstvo o stave duše človeka 21. storočia. Je to však aj inscenácia o porušení a posúvaní hraníc, nielen tých divadelných.

Samotná inscenácia dáva priestor na koncentrovaný herecký výkon Alexandra Bártu v hlavnej úlohe v postave kurátora Fabrica. V tejto inscenácii majú však svoje zastúpenie všetky generácie. V jednotlivých postavách sa darí i na malej ploche vytvárať výrazné herecké kreácie ako Jana Oľhová, Zuzana Kocúriková, Ján Gallovič, Richard Autner a Martin Šalacha, Daniel Fischer, Anna Maľová, Dominika Kavaschová. Veľké zastúpenie majú i hosťujúci študenti, ktorí rovnako dokázali na menšej ploche vytvoriť zaujímavé typy ako napr. umelkyňa v podaní Annymárie Janekovej, či performer Tomáša Pokorného alebo Natália Germani ako asistentka Fabrica.
Inscenácia má šancu osloviť širokú cieľovú skupinu, nielen mladú a strednú generáciu.

Chanoch Levin: Pohreb alebo svadba – čo skôr? (premiéra 29. a 30. marec 2019, nová budova SND, Štúdio)

Preklad: Silvia Singerová	Scéna: František Lipták
Réžia: Ondrej Spišák	Kostýmy: Katarína Hollá
Dramaturgia: Darina Abrahámová	Hudba: Ľubica Čekovská

Inscenácia hry izraelského autora Chanocha Levina Pohreb alebo svadba – čo skôr? je prvým uvedením textu tohto autora na javisku SND. Ide o veľmi delikátny typ drámy, ktorý prekvapuje už svojou štruktúrou, jazykom a typom humoru. Práve minuciózna práca režiséra Ondreja Spišáka s hereckým ansámblom dokázala obsiahnuť hĺbku textu a vyzdvihnúť tento špecifický typ humoru. Režijná poetika na pomedzí abstrakcie, čierneho divadla, metafory a imaginácie umožnila zlúčenie s nevšednou hrou, ktorá prináša mnoho ľudských tém o porozumení, dotýka sa hraničných situácií života a smrti a napriek tomu nestráca nadhľad a poznanie múdrosti. Aj napriek priestoru Štúdia ide o väčšie plátno, takmer rodinnú inscenáciu, ktorá dáva priestor hneď niekoľkým hereckým generáciám. Staršej ako je Zuzana Kocúriková, Dušan Jamrich, Oldo Hlaváček; strednej ako Jozef Vajda, Jana Oľhová, Vladimír Obšil, Ján Gallovič, Ivan Vojtek, Gabika Dzuríková, Ľuboš Kostelný, ale aj tej najmladšej ako Richard Autner, či poslucháčky VŠMU Annamária Janeková a Mária Schumerová. Tento typ rodinnej inscenácie, ktorá inteligentným spôsobom hovorí o podstatných, priam až existenciálnych témach je dôležitou súčasťou dramaturgie Činohry SND. Týmto je to ponuka pre širokú cieľovú divácku skupinu.

Aľa Rachmanovová, Roman Polák: Ruské denníky (premiéra 30. a 31. marec 2019, nová budova SND, sála Činohry)

Preklad: Zuzana Demjanová	Kostýmy: Peter Čanecký
Réžia a dramatizácia: Roman Polák	Hudba: Lucia Chuťková
Dramaturgia: Daniel Majling	Video: Lukáš Kodoň
Scéna: Pavel Borák	

V rámci sezóny, ktorá sa venuje intelektu má inscenácia dramatizácie románu Ruské denníky dôležitý zmysel. Jednak ide o slovenskú premiéru tohto titulu a zároveň ide o formulovanie témy sezóny jasným a priamym spôsobom. Je to totiž nahliadnutie do dejinných súvislostí, ktoré hovoria o zničení inteligencie v Rusku počas revolúcie. Kultúrne a intelektuálne barbarstvo, ktorého sa dopustila masa, má svoje následky. Dramatizácia Romana Poláka sleduje hlavnú i niektoré vedľajšie dejové nitky, sústreďuje dej okolo samotnej Alexandry Ľvovej a jej dospievania v čase besniacich nepokojov. Réžia Romana Poláka je sústredená na herca umožňuje a dovoľuje v rafinovanom scénografickom riešení

Pavla Boráka vyznieť každej postave, i tej, ktorá má zdanlivo menší zástoj. Príbehovú linku dopĺňajú filozofické úvahy a zamyslenia, ktoré takisto vychádzajú z románovej predlohy.
Toto veľké plátno je príležitosťou pre všetky herecké generácie od tej najstaršej ako Emil Horváth, František Kovár, Božidara Turzonovová, Emília Vášáryová, Zdena Studenková, cez strednú ako Richard Stanke, Zuzana Fialová, Monika Hilmerová, Ján Koleník, Robert Roth až po najmladšiu ako Monika Potokárová, Dominka Kavaschová, Martin Šalacha a Daniel Fischer.
Inscenácia je hlbokým zamyslením o Európe a jej ceste a znovu nachádzaní, hlboká sonda do ideí, ktoré nás formovali i deformovali. Cieľovou skupinou divákov je najmä mladá a stredná generácia, pre ktorú je to skúsenosť s nepoznaným a potom i strašia, ktorá môže vstupovať do konfrontácie s vlastnou pamäťou.

Euripidés: Bakchantky (premiéra 25. a 26. máj 2019, nová budova SND, Štúdio)

Preklad: Peter Lomnický	Kostýmy: Katarína Holková
Réžia: Rastislav Ballek	Masky a objekty: Ivan Martinka
Dramaturgia: Miro Dacho	Hudba: Marián Lejava
Scéna: Markéta Plachá	Pohyb. spolup.: Petra Fornayová

Premiéra antickej hry vždy vyvolá mnoho očakávaní. Pri Euripidových Bakchantkách bolo očakávanie o to väčšie, že je to slovenská premiéra hry ale i nového prekladu Petra Lomnického. V réžii Rastislava Balleka vznikla inscenácia, ktorá originálnym jazykom vykladá témy Euripidovej hry. Stáva sa tak platformou otázok, nie konštatovaní či hodnotení. Je to umná práca s vizuálnou stránkou inscenácie, ktorá rozširuje hĺbku výkladu. Masky a objekty Ivana Martinku a objekty a scény Markéty Plachej i kostýmy Kataríny Holkovej vytvárajú svet konceptuálnej výstavy, množinu artefaktov, ktoré umožňujú slobodne myslieť o zápase medzi bohmi a ľuďmi, o nových bohoch, hrdinoch, o nastavení hraníc a rámcov spoločnosti, o útekoch a dobrovoľných i nútených exiloch. Je to umný pohľad na momentálny stav v Európe, je to hľadanie a využívanie iného jazykového aparátu na tlmočenie odkazu antiky. Inscenácia je generačným divadlom, v ktorom vek hrá aj dôležitú významotvornú rolu. Od Dušana Jamricha, Štefana Bučka, Annu Javorkovú, cez Domoniku Kavaschovú a Daniela Fischera i hostí ako Martin Mňahončák, Michal Noga a Michal Kiník sa rodí dielo ako skladačka na puzzle oltára súboja bohov a ľudí s jasným posolstvom.
Inscenácia už krátko po premiére získala pozvanie na medzinárodný divadelný festival Divadelná Nitra. Činohra SND tak vďaka nej vstúpi do konfrontácie s renomovanými zahraničnými divadlami a tvorcami.

Friedrich Dürrenmatt: Fyzici (premiéra 1. a 2. jún 2019, nová budova SND, sála Činohry)

Preklad: Eduard V. Tvarožek	Kostýmy: Justyna Lagowska
Réžia: Jan Klata	Hudbobný výber: Jan Klata
Dramaturgia: Miriam Kičiňová	Pohyb. spolupráca: Maćko Prusak
Scéna: Justyna Lagowska	

Posledná júnová premiéra v sezóne 2018/2019 bola takisto konfrontáciou Činohry SND s medzinárodným kontextom. Završením inscenácií s témami intelektuála a jeho miesta v spoločnosti boli aj Fyzici švajčiarskeho autora Friedrich Dürrenmatta. Táto rádioaktívna komédia hovorí o zodpovednosti vedcov ale rovnako i umelcov za poznanie, ktoré prinášajú svetu. Tento svet

na javisku Činohry SND vytvárala hviezda európskeho divadla, poľský režisér Jan Klata, držiteľ európskej divadelnej ceny Nové reality, zároveň významný režisér poľských divadiel, hosťujúci naprieč Európou. V scénografickom riešení Justyny Lagowskej sa svet blázinca slečny doktorky Matildy von Zahnd stal univerzálnym posolstvom o katastrofách atómového veku, o blázinci, ktorý má parametre väzenia a v ktorom tí najväčší blázni sa javia ako normálni a v rukách bláznov končí svet. Jan Klata pracuje výrazne s hudobnou zložkou inscenácie a rovnako javiskovým pohybom a choreografiami, ktoré vytvoril poľský tanečník, performer a mím Maćko Prusak. Hudobný výber je samostatnou nosnou významotvornou zložkou v inscenácii. Rovnako pozoruhodné je použitie kamier a troch premietacích plátien, ktoré zvýrazňujú koncept triptichu a oltára obetí v prospech vedy a rozhodnutí vedcov.
V inscenácii dostali priestor najmä zástupcovia strednej generácie ako je Jana Oľhová, Ľuboš Kostelný, Robert Roth, Gabriela Dzuríková, Dano Heriban. Ale i tej mladšej ako Monika Potokárová, Martin Šalacha a hosťujúca Monika Horváthová. Vzniklo kompaktné dielo, ktoré prehovára k mladej a strednej diváckej generácii práve skrz jedinečný Klatov režijný jazyk.

Alexandra Salmela: Cudzô (premiéra 11. október 2019, nová budova SND, Modrý salón)

Réžia: Júlia Rázusová	Hudba: PJONI - Jonatán Pastirčák
Dramaturgia: Miriam Kičiňová	Video: Jaroslav Mackov
Scéna a kostýmy: Diana Straszová	

Inscenácia Cudzô vznikla v rámci medzinárodného projektu pod hlavičkou ETC (Európskej divadelnej konvencie). Stretlo sa v nej deväť divadiel, ktoré na báze výskumu napísali pôvodné hry pre mládež. SND v nej malo partnerov, maďarské divadlo Pesti Magyar Színhaz a Badische Staatstheater Karlsruhe. Autorkou slovenskej časti projektu sa stala Alexandra Salmela. Na základe dotazníkov medzi mladými vo veku 11 až 18 rokov vznikol dramatický text s názvom Cudzô. V réžii Júlie Rázusovej zas živá puppet cinema inscenácia určená pre tínedžerov. Ideou projektu bolo vytvoriť v Modrom salóne inscenáciu, ktorá by tematicky poskytovala množstvo impulzov pre pedagógov i študentov. Spracovala témy klimatickej zmeny, ochrany životného prostredia, vzťah rodičov a detí, sociálne siete a médiá, vzťah k cudzincom a inakosti, k tradíciám. Primárne bola určená pre tú cieľovú skupinu, ktorá má v divadle nedostatok titulov. Inscenácia o putovaní dvoch detí za záchrancov siete, vysielača, i iných mladých ľudí bola postavená na veľmi príťažlivom inscenačnom princípe puppet cinema, ktorý v scénografii Diany Straszovej vedel preniesť divákov do niekoľkých fantazijno - reálnych svetov, ktoré predpísala autorka.

Jiří Havelka a kolektív: Dnes večer nehráme (premiéra 26. a 27. október 2019, nová budova SND, sála Činohry)

Réžia: Jiří Havelka	Scéna: Lucia Škandíková
Dramaturgia: Miriam Kičiňová	Kostýmy: Tereza Kopecká
Asistent dramaturgie: Petr Erbes	

Jiří Havelka pripravil pre Činohru SND inscenáciu, v rámci témy danej sezóny. A to je zmysel divadla v súčasnej spoločnosti. Zároveň sa v nej zrkadlilo 30 výročie Nežnej revolúcie. Zrodila sa inscenácia autorského typu divadla, ktorá vychádza z dobových dokumentov ako sú listy, prejavy, vyhlásenia

z novembra 1989. Živo však mapuje nielen samotné novembrové udalosti a nachádza ich širší rámec a ukotvenie v súčasnosti. Je to úvaha nad zmyslom a podstatou hereckej práce, je to pocta ľuďom, ktorí za revolúciou stáli, pochopenie sklamaní, ale aj hommage hereckému umeniu. Inscenácia interaktívne pracuje s hľadiskom, vytvára niekoľko ideových vrstiev, dokonca žánrov. Jiří Havelka obsadil do inscenácie hercov v určitom generačnom rozvrstvení. Na javisku sa ocitli tí, ktorí revolúciu organizovali, zúčastňovali sa mítingov ako herci divadiel (Emília Vášáryová, Emil Horváth, František Kovár), tí ktorí sa ich zúčastňovali ako študenti (Ingrid Timková, Richard Stanke) a tí, ktorí ju vlastne vôbec nezažili (Ondrej Kovaľ, Dominika Kavaschová). Tak sa vrstvia pohľady a názory i skúsenosti. Ide o divadlo autorského typu s dokumentárnymi prvkami a vysokou mierou štylizácie zároveň. Je určená všetkým typom generácii, pretože jej jazyk je tak rôznorodý, že ponúka živý kontakt nielen s nežnou revolúciou, ale s divadlom samotným.

Henri Lewis, Jonathan Sayer, Henry Shields: Celé zle (premiéra 8., 9. a 10. november 2019, nová budova SND, Štúdio)

Preklad: Zuzana Vajdičková	Kostýmy: Katarína Hollá
Réžia: Michal Vajdička	Hudba: Michal Novinsky
Dramaturgia: Daniel Majling	Masky: Martin Blizniak
Scéna: Pavol Andraško	

Súčasná britská komédia zo zákulisia divadla je opäť rozvíjaním témy zmyslu divadla v súčasnej spoločnosti. Pohľad na skupinku amatérskych divadelníkov, ktorým sa rozpadá ich divadelný svet má parametre grotesky a až čierneho humoru. Bravúrna výstavba gagov, komických situácií a technické riešenie scénografie Pavla Andraška vytvárajú atak na bránicu divadla. Ukazuje sa vo svojej holej a odvrátenej podobe, keď nič z toho, čo sa plánuje, nemá šancu uzrieť svetlo sveta. V réžii Michala Vajdičku sa zrodila priam matematicky presne vybudovaná komédia o mechanizme divadla. Priestor v nej dostali zástupcovia mladej a strednej generácie Roman Poláčik, Martin Šalacha, Táňa Pauhofová, Diana Mórová, Tomáš Maštalír, Milan Ondrík a Ján Koleník, ktorí s presnosťou vyrátanou na milimetre napĺňajú predstavu o rozpade divadla. Svoje postavy štylizujú vo veľmi prekvapivých tónoch, často atypicky k svojej typológii a tým ukazujú nové herecké valéry. Inscenácia je určená širokému spektru divákov.

Festival Eurokontext.sk

Od 7. do 14. júna 2019 prebiehal v Činohre SND medzinárodný divadelný festival Eurokontext.sk, ktorý už začína mať svoju tradíciu a svojho diváka. Vďaka kurátorskému výberu dramaturga Činohry Mira Dacha, v konzultácii s ostatnými dramaturgmi a vedením Činohry hosťovalo u nás osem inscenácií zo šiestich krajín. Rámcujúca téma festivalu Limity umožnila hovoriť o limitoch demokracie, Európy, jednotlivca, politiky i ekológie, o limitoch intelektu, rovnako ako o limitoch poznania i zodpovednosti, ale aj o samotných limitoch divadla. Každá z inscenácií úplne inou poetikou hovorila o limitoch, ktorým čelí spoločnosť 21. storočia.

Diváci mohli vidieť inscenáciu, ktorá prekračovala klasické divadlo činoherného typu v performancii Feed.x (Rakúsko). Naši partneri z Národného divadla Praha prezentovali inscenáciu Krvavá svadba (Národní divadlo, ČR), v ktorej účinkovala i operná hviezda Soňa Červená. Podarilo sa tak na činohernú inscenáciu pritiahnuť aj nové publikum. Vďaka festivalu sa diváci oboznámili aj s poetikou režijného dua Skutr, ktorí budú Činohre SND hosťovať na budúcu sezónu. Ďalšie inscenácie priniesli exkurz do limitov cez interpretáciu historickej udalosti Mária Stuartová (ŠDKE)

v réžii Diega de Breu, Deň na trhu (Rádnoti Szinház, Maďarsko) v réžii Jánosa Mohácsa. Bolo to stretnutie s vyhranenou divadelnou poetikou. A zároveň prvé hosťovanie Rádnosti Szinház s významnou oceňovanou hrou i slovenského rodáka Pála Závadu. California/Grace Slick (TR Varšava, Poľsko) v réžii Reného Polescha bolo intelektuálne pojednanie o Európe a svete rôznych diškurzov. Pieseň piesní (Fortebraccio teatro, Taliansko) bola ponorom do generálnej témy európskej civilizácie. Spoločenstvo vlastníkov (Vosto5) zas prinieslo inú divadelnú poetiku v rámci autorského typu divadla a jasné formulovanie limitov súčasníka v réžii Jiřího Havelku. Odysea (Staatschasuspielhaus Dresden, Nemecko) bola návratom režiséra Tilmanna Kohlera na javisko Činohry SND v úchvatnom pojednaní o súčasných Odyseoch a Penelopách.
Súčasťou festivalu boli aj diskusie po predstaveniach i výstava víťazných fotografií Slovak Press Foto vo foyeri divadla. Festival tak ponúkal široký záber a zamyslenie nad témou limitov cez rôznych tvorcov a ich rozmýšľanie o dnešnej Európe.

Hosťovanie v Činohre SND
V roku 2019 na pôde Činohry SND hosťovali aj tieto slovenské divadlá s inscenáciami, z ktorých Veľký zošit, Drotár (DAB Nitra) je nositeľom rôznych cien a patrí k výrazným inscenáciám slovenského divadla. Bolo tu hosťovanie maďarsky hrajúceho divadla Slovákov s inscenáciou Scény z manželského života Divadlo Csavar, či uvedenie Havlovej hry Motýľ na anténe Bábkového divadlo na Rázcestí z Banskej Bystrice. Jún hosťovaní zavŕšila Pastierska symfónia nezávislého Divadla Pôtoň. V októbri zas diváci mohli vidieť inscenáciu DJP Trnava Kompletný Shakespeare, následne inscenáciu Idiot Jókaiho divadla z Komárna. V rámci festivalu Bratislava v Pohybe hosťovala na javisku Činohry inscenácia Nomad.
Činohra SND spolupracovala aj s festivalom Nová dráma a participovala na projektoch Green drama a Dráma 2018.

Hosťovania Činohry SND
Aj v roku 2019 sa Činohre SND podarilo hosťovať na medzinárodných festivaloch s inscenáciami Láskavé bohyne (festival Setkání Zlín) a Pred západom slnka (Divadelní svet Brno, festival Divadlo v Plzni), Bakchantky (Divadelná Nitra). Činohra SND získala výborné divácke ohlasy, ale aj ohlasy odbornej divadelnej obce. S inscenáciou Pred západom slnka hosťovala aj na slovenskom festivale Dotyky a spojenia v Martine. Naše inscenácie hosťovali aj v menších mestách či na netradičných miestach ako napríklad Ilúzie (Žiar nad Hronom), Kabaret normalizácia (Bábkové divadlo Žilina, Bábkové divadlo na Rázcestí Banská Bystrica), Prorocké poznanie (Evanjelická bohoslovecká fakulta), Korene (Martin), ale aj v Košiciach (Rivers of Babylon). Pri príležitosti výročia Mila Urbana sa podarilo zorganizovať hosťovanie inscenácie Tichý bič v jeho rodnej obci Rabčice. Inscenáciu Dnes večer nehráme sme v novembri uviedli na Novej scéne pražského národného divadla.

Modrý salón
Spolupráca s nezávislými zoskupeniami v rámci línie Dobrodružnej dramaturgie pokračovala aj v Modrom salóne vznikom dvoch inscenácií Ste medzi nami, o. z. Zrakáč a inscenáciou poézie Jána Stacha Šmátranie v Širočine v réžii Soni Ferancovej. Divácky záujem potvrdzuje, že takéto projekty majú svoj zmysel a sú dôležitým bodom v debate o inklúzii. Práve inscenácia o. z. Zrakáč Ste medzi nami je spoluprácou so zrakovo postihnutými hercami a herečkami v réžii mladého dua Pavla Viechu a Mateja Fedelbauera. Je to pre Činohru SND dôležitý impulz na tému participatívneho divadla, ktoré je momentálne jedným z najvýraznejších v nemeckej jazykovej divadelnej oblasti.

Šmátranie v širočine sa stalo hereckou príležitosťou pre Jána Galloviča a Juraja Hrčku v štylizovanom divadelnom tvare, ktorý v réžii Soni Ferancovej a s hudbou Kamila Mikulčíka vytvára opäť jednu z možností ako dnes pracovať s jazykom poézie na javisku.
Uviedli sme inscenáciu Cudzô v rámci medzinárodného projektu pod hlavičkou ETC.
Od januára 2019 sme v Modrom salóne spustili aj sériu diskusií na tému budúcnosti Slovenska s názvom Slovensko 2043 s moderátorom Martinom Strižincom. Diskusie sa venovali vzdelávaniu, IT technológiám budúcnosti, zvykom a tradíciám.
V rámci festivalu Ars Poetica uviedol svoju inscenáciu v Modrom salóne performer Eduar Ecoffet.

Vzdelávacie projekty
Činohra SND realizovala v prvom polroku aj svoje dva edukačné projekty s názvom Od textu po predstavenie a Hovorme o divadle, nebojte sa diskutovať Odhaľuje sa na nich divadelné zákulisie a systém fungovania divadla ako inštitúcie i kultúrneho fenoménu, zároveň so žiakmi a študentmi debatujeme o jednotlivých, konkrétnych inscenáciách. Týchto projektov sa v prvom polroku zúčastnilo na nich 459 žiakov, študentov, pedagógov i členov rôznych amatérskych divadiel z celého Slovenska (Bratislava, Šáchor, Liptovský Mikuláš, Sološnica). Najväčší záujem o lektorské výklady boli k inscenáciám Projekt 1918, Antigona a Vojna a mier.
Pre tínedžerov sme uviedli a pripravili inscenáciu Cudzô, ktorej text vznikol v rámci výskumu mladých ľudí od 11 do 18 rokov a napísala ho slovenská autorka žijúca vo Fínsku Alexandra Salmela. V réžii Júlie Rázusovej sa zrodila veľmi živá a komunikatívna inscenácia práve pre túto špecifickú vekovú skupinu. Inscenácia bola obohatená o vzdelávacie materiály.

Činohra v ETC
Činohra SND sa zúčastnila medzinárodnej konferencie ETC v Drážďanoch i v Amsterdame, kde sa okrem tradičného stretnutia rady ETC a hlasovania o finančných otázkach a nových projektoch i hosťovaniach finalizovali aj podoby realizácie medzinárodného projektu Young Europe III. Spolupracuje na ňom deväť divadiel, z toho dva sú priami partnermi Činohry SND a to Pesti Magyar Szinház a Baadische Staatstehater Karlsruhe, ktoré pod spoločnou témou vytvárajú hry pre mládežnícke publikum v snahe zachytiť svet súčasného tínedžera s jeho rozpormi a porozumením.
Činohra SND využila ponuku ETC na workshop pre video pracovníkov a technických zamestnancov na festivale IMPACT v Liege, kam vyslala svojich dvoch členov.

SPRIEVODNÝ KOMENTÁR
Činohra Slovenského národného divadla realizovala v roku 2019 deväť vlastných premiér a dva projekty, ktoré spadajú do línie dobrodružnej dramaturgie, teda spolupráce nezávislých divadiel a tvorcov s Činohrou SND. Šesť premiér ešte plne tematicky spadalo do sezóny 2018/2019, v ktorej sa skúmal vzťah medzi intelektuálmi a spoločnosťou, dve premiéry odštartovali výročnú sezónu, ktorá skúmala zmysel divadla v súčasnej spoločnosti a jedna inscenácia bola určená tínedžerskému publiku. Tému vzdelania a jeho miesta, vzdelancov, inteligencie a ich zástoja v spoločnosti sa podarilo poňať naozaj v rôznorodých podobách. Jednak je to pohľad na literátov, vzdelancov v humanitnom odbore, ale zároveň aj pohľad na vedcov a ich prínos a zodpovednosť v spoločnosti. Bol to záber cez historický exkurz do dejín (Ruské denníky) s platnou prizmou súčasnosti, ale zároveň aj mapovanie súčasných vedeckých výskumov (Vedľajšie účinky) i úniky do sveta archetypálnych mýtov (Bakchantky) rovnako i fiktívne reakcie na už existujúce historické okolnosti (Fyzici) i pohľad na najsúčasnejších

intelektuálov a ich postoje a pocity vo svete (Štvorec a Pohreb alebo Svadba). Inscenácie, ktoré sa zaoberajú zmyslom divadla ako Dnes večer nehráme zas prinášajú iný typ inscenácie, ktorá pracuje autorským spôsobom a prináša pohľad na divadlo a herca v kľúčovej dejinnej chvíli ako bol november 1989. A naopak odvrátenú stranu divadelného sveta prináša inscenácia Celé zle zábavným a zľahčujúcim spôsobom.

Väčšia časť titulov bola vlastne slovenskou divadelnou premiérou alebo pôvodnou autorskou inscenáciou. Takto sa slovenskí diváci mohli zoznámiť s antickými Bakchantkami[1], divadelnou adaptáciou Štvorca, ale i s Ruskými denníkmi a hrou izraelského autora Chanocha Levina Pohreb alebo Svadba – čo skôr?, Cudzô, Dnes večer nehráme. V našom kontexte je to v tomto zmysle aj podpora prekladu, pretože vďaka inscenáciám máme nový preklad súčasnej britskej hry Lucy Prebble Vedľajšie účinky, rovnako i Chanocha Levia a jeho Pohrebu alebo svadby?, Štvorca i samotných Bakchantiek, aj nový preklad pre inscenáciu Celé zle. Je to teda aj podpora literatúry, rovnako ako divadla a rozvoja jeho poetiky skrz oslovenie renomovaných slovenských (Marián Amsler, Roman Polák, Rastislav Ballek, Ondrej Spišák, Alena Lelková, Michal Vajdička, Júlia Rázusová) a zahraničných režisérov (Jan Klata, Jiří Havelka). Vďaka tomu vstupuje Činohra SND do medzinárodných kontextov a môže svojim umeleckým kreditom hľadať partnerov na medzinárodných fórach. Potvrdzuje to aj pozvanie inscenácie Bakchantky takmer okamžite po premiére na medzinárodný divadelný festival Divadelná Nitra. Inscenácia Dnes večer nehráme rovnako dostala ponuky na hosťovanie v Českej republike a inscenácia Cudzô sa mala predstaviť divákom v rakúskom Grazi.

Niektoré inscenácie v rámci estetiky zvolili aj netradičné riešenia, ktoré umožňujú prácu aj s iným médiom ako je napríklad film (Štvorec, Cudzô). Práca s kamerou či prvkami live cinema alebo puppet cinema je výzvou na zlepšovanie technických podmienok v divadle, v činohre obzvlášť. Je to nový trend, s ktorým sa vďaka takýmto náročným inscenáciám má možnosť Činohra zoznamovať a poskytnúť i hľadať kreatívne riešenia.

Dôležitou súčasťou a dnes už veľmi stabilnou v Činohre SND je spolupráca na rôznych projektoch, tak ako bol Večer s bielymi vranami – Pocta Jánovi a Martine, v ktorom sa stretli novinári - držitelia ocenenia Biela vrana s hercami slovenských divadiel. Tento večer mal svoje dôležité posolstvo, nielen vo vyjadrení úcty Jánovi Kuciakovi a Martine Kušnírovej, ale aj v uvedomení si, aké sú nástroje ochrany demokracie v spoločnosti a našej vlastnej participácie na žití demokracie. V tejto sezóne Činohra SND dokonca priamo spolupracovala pri odovzdávaní cien Biela vrana. Spolupracovala pri organizovaní prvého odovzdávania cien Akadémie divadelných tvorcov.

Rok 2019 bol náročný aj vďaka ďalším projektom ako je napríklad medzinárodný festival Eurokontext.sk, či hosťovania Činohry v rôznych mestách, ale aj nezávislé produkcie v Modrom salóne a diskusné večery, či spolupráca s festivalom Be2can. Divácke ohlasy a nové premiéry dosvedčujú, že Činohra priniesla i v tomto roku dôležité témy a posolstvá a originálnu divadelnú poetiku.

Za prvý polrok bolo zo zdravotných a následne organizačných dôvodov i veľa zmien predstavení. Koniec roka poznačila tragická udalosť v činohernom súbore, čo výrazne zasiahlo do života Činohry.

1 Insc. Bakchantky v divadle Meteorit mala síce premiéru v roku 2008, ale nešlo o prácu s kompletným textovým a slovenským prekladom Euripidovej hry.

OPERA SND

Peter Zagar: Rozprávka o šťastnom konci (premiéra 27. apríl a 2. máj 2019, historická budova SND)

Hudobné naštudovanie: Dušan Štefánek	Scéna a kostýmy: Diana Strauszová
Dirigenti: Dušan Štefánek, Pavol Tužinský	Výtvarník: Vladimír Král
Libreto: Daniel Hevier, Svetozár Sprušanský	Choreografia: Silvia Hudec Beláková
Réžia: Svetozár Sprušanský	Dramaturgia: Svetozár Sprušanský

Účinkujú: sólisti Opery SND, orchester Opery SND
Spoluúčinkuje: Pressburg Singers pod vedením Janky Rychlej

Bohaté zastúpenie projektov pre deti patrí dnes k „povinnej výbave" Opery SND. K hraciemu plánu súboru patria neodmysliteľne diela, ktoré autori napísali pre malých divákov priamo na objednávku SND. Túto časť našej ponuky reprezentuje Dubovského Veľká doktorská rozprávka – a od apríla 2019 aj nové slovenské operné dielo skladateľa Petra Zagara a libretistov Daniela Heviera a Svetozára Sprušanského Rozprávka o šťastnom konci. Titul vzbudil mimoriadne dobrý ohlas a je veľmi dobre navštevovaný. Z hľadiska dlhodobej stratégie považujeme výchovu detského diváka za najlepšiu investíciu súčasného umeleckého potenciálu Opery SND.

Jacques Offenbach: Hoffmannove poviedky (premiéra 14. a 15. jún 2019, nová budova SND)

Hudobné naštudovanie: Tomáš Brauner	Kostýmy: Ľudmila Várossová
Dirigenti: Tomáš Brauner, Peter Valentovič	Videoprojekcie: Martin Kákoš
Zbormajster: Pavel Procházka	Choreografia: Jaroslav Moravčík
Réžia: Pavol Smolík	Dramaturg: Martin Bendik
Scéna: Jaroslav Valek	

Účinkujú: sólisti Opery SND, orchester a zbor Opery SND

Offenbachova opera Hoffmannove poviedky rozšírila ponuku romantickej opernej literatúry o tento francúzsky titul, ktorý preveril interpretačné schopnosti veľkej časti interného operného ansámblu Opery SND i viacerých hostí. Zaznamenali sme viacero skvelých výkonov. Inscenácia Tomáša Braunera a Pavla Smolíka sa stretla so živým záujmom verejnosti a pozitívnym prijatím u publika. Tvorcovia inscenácie zaujímavým spôsobom konfrontujú antiiluzívne prostredie divadelného zákulisia s presahmi do iluzívnosti spomienok hlavného hrdinu. Vznikol javiskový tvar, ktorý predstavuje ďalší prínos k spektru rozmanitých poetík režisérov, ktorí dnes majú v Opere SND svoje inscenácie.

KONCERTY
Galakoncert pre život (7. február 2019, historická budova SND)

Dirigent: Dušan Štefánek	Dramaturgia: Pavol Smolík
Zbormajster: Pavel Procházka	

Účinkovali: sólisti Opery SND - Ľubica Vargicová, Eva Hornyáková, Monika Fabianová, Miroslav Dvorský, Daniel Čapkovič, Peter Mikuláš
Spoluúčinkoval: orchester a zbor Opery SND

Charitatívne podujatie, na ktorom Opera SND vytvorila priestor na podporu Novorodeneckej kliniky M. Rusnáka LF SZU a UNB v Nemocnici sv. Cyrila a Metoda v Bratislave, kde sa starajú o predčasne narodené deti. Podujatie s hlbokým ľudským posolstvom – a s finančným výťažkom na daný účel – malo vnikajúcu umeleckú úroveň.

Prvoaprílové GALA Opery a Baletu SND (1. apríl 2019, nová budova SND)

Námet: Denisa Macho	Zbormajster: Pavel Procházka
Dramaturgia: Pavol Smolík, Dušan Štefánek, Eva Gajdošová	Dirigent: Dušan Štefánek
Scenár: Pavol Smolík, Andrej Szabo, Martin Vanek	Réžia: Pavol Smolík
Choreografia: Stanislav Fečo, Igor Holováč, Vladimír Malakhov, Vasily Medvedev	

Účinkovali: sólisti Opery SND - Jana Bernáthová, Monika Fabianová, Andrea Vizváry, Róbert Remeselník, Pavol Remenár, Gustáv Beláček, Jitka Sapara-Fischerová, Denisa Šlepkovská, Igor Pasek, Juraj Peter, Michal Želonka a ďalší
sólisti Baletu SND - Klaudia Göröździös, Yuki Kaminaka, Tatum Shoptaugh, Andrej Szabo, Adrian Szelle, Damian Šimko,
Moderátori: Emil Leeger, Andrej Szabo
Spoluúčinkoval: orchester a zbor Opery SND

V mnohých operných či koncertných inštitúciách vo svete sa zvyknú každoročne uvádzať prvoaprílové podujatia, v rámci ktorých sa tvorcovia usilujú priniesť poslucháčom virtuózne operné hudobné čísla – a k tomu trochu sviežeho humoru, viažuceho s k tomuto dátumu. Opera SND spolu s Baletom SND ponúkla takýto projekt po prvý raz a s veľmi dobrým ohlasom. Zároveň sme vyslali pozitívny signál o úzkej a tvorivej spolupráci týchto našich dvoch súborov.

Koncert na pamiatku Tibora Freša a Bartolomeja Urbanca (2. apríl 2019, nová budova SND)

Sólistka: Ana Carolina Diz	Moderátor: Pavol Smolík
Pri klavíri: Róbert Pechanec	

Podujatie na počesť dvoch významných osobností slovenskej opernej kultúry, skladateľa Tibora Freša a Bartolomeja Urbanca, ktorých nedožité okrúhle výročie narodenia si Opera SND pripomenula koncertom na ich pamiatku. Komorný koncert z ich piesňovej tvorby s veľmi dobrým ohlasom priblížil kariéru Tibora Freša, ktorá bola neoddeliteľne spätá s Operou SND, kde bol dirigentom, šéfdirigentom a istý čas aj umeleckým šéfom súboru. Na doskách SND bola inscenovaná jeho opera pre deti Martin a slnko, dielo François Villon aj balet pre deti Narodil sa chrobáčik. Z diela Bartolomeja Urbanca SND uviedlo opery Pani úsvitu a Tanec nad plačom. Na podujatí zazneli rozhovory s tvorcami nahrávky – producentom Davidom Hernandom a speváčkou Anou Carolinou Diz – a živé hudobné vstupy s výberom piesní, ktoré sú súčasťou nového CD.

Bondovky v opere (30. a 31. august 2019, nová budova SND)

Dirigent, dramaturgia: Martin Leginus	Réžia: Pavol Smolík
Inštrumentácia: Adrián Harvan	Interpreti: Celeste Buckingham, Martin Madej
Videoprojekcie: Juraj Kákoš	

Spoluúčinkoval: orchester Opery SND

Filmová hudba je neoddeliteľnou súčasťou hudobného umenia, a preto sa Opera SND rozhodla zaradiť koncom augusta 2019 koncert filmovej hudby z tvorby oscarového skladateľa Johna Barryho . Tento nevšedný koncert s kultovými skladbami k seriálu o Jamesovi Bondovi zaznamenal mimoriadny úspech. Keďže išlo z hľadiska opernej dramaturgie o podujatie, ktoré sa z tohto kontextu svojou povahou vyčleňuje, vedenie Opery ho zaradilo pred začiatok sezóny ako dar svojim priaznivcom – mimo samotného hracieho plánu. Opera SND koncertom vyslala signál o možnostiach „prekračovať hranice žánrov“ a tak obohatiť kultúrnu ponuku v Bratislave.

Otvárací koncert 100. sezóny (14. september 2019, nová budova SND)

Dramaturgia: Pavol Smolík, Eva Gajdošová, Dušan Štefánek	Dirigent : Dušan Štefánek
Scenár a réžia: Pavol Smolík	Zbormajster: Pavel Procházka
Choreografia: Reona Sato, Igor Holováč, Gien Lambrecht, Mauro de Candia	

Účinkovali: sólisti Opery SND - Katarína Flórová, Eva Hornyáková, Katarína Kurucová, Aleš Jenis, Tomáš Juhás, Peter Mikuláš, František Ďuriač
sólisti Baletu SND -Viola Mariner, Tatum Shoptaugh, Viktória Šimončíková, Andrej Szabo, Adrian Szelle
Moderátori: Monika Potokárová a Štefan Bučko
Spoluúčinkoval: orchester a zbor Opery SND, zbor Baletu SND

Mimoriadne podujatie, na ktorom sme si prostredníctvom moderátorov večera pripomenuli najvýznamnejšie momenty, etapy histórie našej prvej divadelnej scény, osobnosti, diela českých a slovenských skladateľov a umelecké počiny v histórii SND. Oceniť treba program mimoriadnej umeleckej kvality, na ktorom participovali umelci Opery i Baletu SND. Veľkoryso koncipovaným koncertom sme otvorili jubilejnú 100. sezónu SND.

Neapolské piesne (10. október 2019, historická budova SND)

Dirigent: Dušan Štefánek	Dramaturgia a réžia: Marek Mokoš

Účinkovali : Miroslav Dvorský, Sara Cortolezzis, Terézia Kružliaková, Tomáš Juhás, Oto Klein
Spoluúčinkoval: orchester Opery SND, členovia Baletu SND

Bohatá talianska hudobná kultúra s jej živelnou muzikalitou zahŕňa nielen pozoruhodné operné tituly, ale aj mimoriadne rozsiahlu piesňovú tvorbu. Práve na tú sa orientovalo podujatie, ktoré rozšírilo

ponuku Opery SND a vytvorilo priestor pre interpretov na kvalitnú prezentáciu ich speváckeho potenciálu. Koncert neapolských piesní v podaní Miroslava Dvorského a jeho hostí zaplnil sálu historickej budovy SND a vniesol do nej taliansku ľudovú melodiku, romantické kantilény a vášnivé tance. Koncert sa uskutočnil pod záštitou jedného z najvýznamnejších tenoristov osemdesiatych a deväťdesiatych rokov, majstra Petra Dvorského.

Zamatové posolstvo - Koncert Opery SND pri príležitosti 30 výročia Nežnej revolúcie (19. november 2019, historická budova SND)

Dramaturgia: Pavol Smolík, Ondrej Olos	Dirigent: Ondrej Olos
Scenár a réžia: Pavol Smolík	Zbormajster: Ladislav Kaprinay

Účinkovali : Adriana Kohútková, Terézia Kružliaková, Ľudovít Ludha, Pavol Remenár, Peter Mikuláš
Moderátor: Štefan Bučko
Spoluúčinkoval: orchester a zbor Opery SND

Podujatím sme si pripomenuli 30. výročie od novembrových udalostí 1989. Spomienka na ne nebola len formálnym kultúrno-spoločenským krokom, keďže práve umelci boli pred tridsiatimi rokmi jednou z najaktívnejších spoločenských skupín, ktoré sa významným spôsobom zaslúžili o vznik nového demokratického režimu. Na koncert prijali pozvanie mnohí priami účastníci Novembra 1989, ale aj obete totalitného socialistického režimu, či príbuzní týchto obetí. Koncert s veľmi dobrým ohlasom pripravila Opera SND v spolupráci s Ústavom pamäti národa.

Mikulášske koncerty (3. a 4. december 2019, nová budova SND)

Dirigent: Ondrej Olos	Dramaturgia a réžia: Marek Mokoš

Účinkovali : Jana Bernáthová, Katarína Flórová, Katarína Juhásová, Peter Mikuláš, Juraj Peter, Pavol Remenár a členovia Operného štúdia SND
Moderátori: S Hudbou Vesmírnou
Spoluúčinkoval: orchester a zbor Opery SND, Bratislavský chlapčenský zbor pod vedením Magdalény Rovňákovej

Opera SND po prvýkrát uviedla nový rodinný formát - koncept mikulášskych koncertov určený najmä pre rodiny a detského diváka. Hlavnou postavou zinscenovaného koncertu bol svätý Mikuláš s predstavením jeho života a tradičnej predvianočnej slovenskej dediny. Koncerty boli zamerané popri opernej literatúre aj na staršiu slovenskú folklórnu tvorbu. Uvedenie týchto koncertov vzbudilo veľký záujem – a predpoklad, že v nich budeme pokračovať aj v ďalších rokoch.

Silvestrovský koncert (31. december 2019, nová budova SND)

Dirigent: Ondrej Olos	Dramaturgia: Martin Bendik

Účinkovali: Jana Bernáthová, Terézia Kružliaková, Andrea Pietrová, Ján Ďurčo, Aleš Jenis, Tomáš Juhás, Róbert Remeselník, František Ďuriač

Spoluúčinkoval: orchester a zbor Opery SND

Tradičné silvestrovské podujatie sa teší každoročne veľkému záujmu slovenského i zahraničného publika. Pod taktovkou talentovaného mladého dirigenta Ondreja Olosa zazneli virtuózne hudobné čísla a pútavé zborové výstupy. Podujatie malo veľmi dobrý ohlas; koncert sme odohrali popoludní a večer.

SPRIEVODNÝ KOMENTÁR

V roku 2019 Opera SND uviedla dve úspešné premiéry. Tento počet je nižší ako býva v priebehu iných rokov, ale táto skutočnosť bola determinovaná niekoľkomesačnou generálnou opravou javiskových technológií v Sále Opery a Baletu v novej budove SND. Napriek tomu sme dokázali popri uvedených nových dvoch tituloch v rámci hracieho plánu divákom ponúkať reprízy dvadsiatky ďalších titulov.
Vzhľadom na situáciu s javiskom sme do hracieho plánu popri predstaveniach zaradili špeciálnu koncertnú dramaturgiu ako ju uvádzame vyššie.
Opera SND si v roku 2019 zachovala stabilný ansámbel sólistov a tiež s udržala a rozšírila okruh stálych hostí a hostí nášho súboru, čím vytvára priestor pre pozitívnu umeleckú konfrontáciu interpretačných výkonov.
Problémom súboru sú nedostatočné financie, ktoré spôsobujú veľkú fluktuáciu zamestnancov zvlášť v technických profesiách a v kolektívnych telesách.
Napriek trvalému úsiliu zaznamenávame návštevnosť, ktorá má ešte isté rezervy.
V roku 2019 sme absolvovali niekoľko skvelých večerov s výnimočnými hosťami zo zahraničia, medzi ktorými dominuje Simon Keenlyside a Adam Plachetka.
S úspechom sme sa tiež podieľali na tradičnom a dobre navštevovanom Dni otvorených dverí SND.
Zaznamenávali sme úspechy tiež v oblasti tvorby a interpretácie pre deti, dnes máme stále publikum z radov najmladších divákov.
Mimoriadne dôležitou aktivitou Opery SND, ktorá sa v roku 2019 rozvíjala, je pôsobenie nového Operného štúdia pri našom súbore. Počas roka prebehol celý rad prípravných krokov nasmerovaných na rozvinutie všetkých aktivít tohto nového subjektu – predstavení, koncertov, workshopov atď. Operné štúdio sme založili ako „prípravku“ pre talentovaných mladých spevákov, ktorí sa v budúcnosti môžu stať členmi nášho, alebo iného profesionálneho súboru.
Rok 2019 možno – pokiaľ ide o šírku i kvalitu aktivít Opery SND – považovať za úspešný.

BALET SND

Daniel de Andrade, Carl Davis: Tulák Chaplin (premiéra 15. a 16. marec 2019, nová budova SND)

Libreto, choreograf., réžia: Daniel de Andrade	Scéna a kostýmy: Mark Bailey
Hudba, hudobné naštudovanie: Carl Davis	Dirigenti: Carl Davis, Dušan Štefánek

Účinkujú: sólisti a zbor Baletu SND, orchester Opery SND, žiaci Tanečného konzervatória Evy Jaczovej v Bratislave

V duchu dramaturgickej línie rozvíjať pôvodnú tvorbu uviedlo SND v marci 2019 v svetovej premiére pôvodné baletné dielo Daniela de Andradeho, na hudbu Carla Davisa *Tulák Chaplin / Chaplin the Tramp.* Autorskú trojicu Carl Davis - Daniel de Andrade – Mark Bailey poznajú naši diváci z úspešnej inscenácie *Nižinskij – Boh tanca*. *Tulák Chaplin* priniesol príbeh o anglickom hercovi, režisérovi a scenáristovi, ktorý patril k najslávnejším svetovým filmovým tvorcom 20. storočia. Pod svoje filmy sa podpisoval ako autor námetu, scenára, réžie, hudby až po účinkovanie v hlavnej úlohe. Charlie Chaplin, vlastným menom Sir Charles Spencer Chaplin (16. apríla 1889 - 25. decembra 1977) rodák z Londýna svoju kariéru rozvinul v USA a dodnes sa zaraďuje k najvýznamnejším komikom, hercom, režisérom a autorom scenárov svetovej kinematografie. V čase jeho premiéry si celý svet pripomenul 130 rokov od jeho narodenia. Zámerom nového pôvodného baletného diela bolo ukázať, kto bol Charlie Chaplin a aké obrovské umelecké dedičstvo zanechal. Priniesť vernú a výtvarne vycizelovanú podobu tohto filmového i ľudského génia bolo zámerom autora kostýmov, významného anglického scénografa Marka Baileyho. Realizovať výpravu obrovského objemu bolo výzvou aj pre krajčírskych, obuvníckych a klobučníckych majstrov v Umelecko-dekoračných dielňach SND. Mark Bailey bol zároveň autorom scény, ktorej detailnú maketu v rozsahu všetkých obrazov a scén prezentoval už začiatkom sezóny. Dominantným prvkom a leitmotívom scény bol filmový pás. V hlavných úlohách sa predstavili Konstantin Korotkov, Viacheslav Kruť, Jozef Dolinský, Olga Chelpanova, Tatum Shoptaugh, Silvia Najdená, Andrej Szabo, Reona Sato, Erina Akatsuka Yuki Kaminaka, Artemyj Pyzhov a ďalší.
Svetová premiéra nového baletu ako pocta geniálnemu umelcovi, sa konala pod záštitou celosvetovej oslavy 130. výročia jeho narodenia, v spolupráci s agentúrou Roy Export (agentúra so sídlom v Paríži nám do inscenácie poskytla materiály z Chaplinových archívov – filmy, dokumenty a fotografie z Chaplinových filmových ateliérov i zo súkromného života).
Premiéru sprevádzal veľký divácky ohlas a početné a priaznivé kritiky v tlači ako aj v online médiách.

Ludwig Minkus, Vasilij Medvedev, Stanislav Fečo: Don Quijote (premiéra 22. a 23. november 2019, nová budova SND)

Choreografia, réžia: Vasilij Medvedev, Stanislav Fečo	Dirigent: Dušan Štefánek
Libreto: Marius Petipa	Scéna: Andrei Voitenko
Hudba: Ludwig Aloisius Minkus	Kostýmy: Jelena Zajceva

Účinkujú: sólisti a zbor Baletu SND, orchester Opery SND, žiaci Tanečného konzervatória Evy Jaczovej v Bratislave a deti z Baletnej prípravky SND

Stopäťdesiate výročie svetovej premiéry *Dona Quijot,* ako aj nedávne *200.* výročie narodenia Mariusa Petipu boli jedinečnou príležitosťou uviesť v SND balet *Don Quijote* v choreografii Vasilija Medvedeva a Stanislava Feča - v autentickom duchu Mariusa Petipu. Dielo na motívy románu španielskeho spisovateľa Miguela de Cervantesa a hudbu Ludwiga Minkusa predstavil v roku 1869 po prvý raz Marius Petipa v moskovskom Cárskom Veľkom divadle a odvtedy zdobí tento baletný šperk repertoár svetových divadiel. Geniálny inscenátor klasických baletných diel popretkával milostný príbeh zakázanej lásky Kitri a Basila s fantazijným svetom Dona Quijota, ktorý sa vydal hľadať dámu svojho srdca. Balet ako synonymum večného boja s veternými mlynmi sme uviedli v naštudovaní znalcov

klasických diel Vasilija Medvedeva a Stanislava Feča, podľa Mariusa Petipu a Alexandra Gorského. SND uviedlo balet s veľkolepou výpravou významných ruských divadelných výtvarníkov Andreia Vojtenka a Jeleny Zajcevy s atmosférou slnečného Španielska, temperamentnou hudbou plnou južanských motívov a dynamickej choreografie, prezentujúci virtuozitu sólistov i zboru, zaznamenal mimoriadny ohlas u divákov ako aj odbornej kritiky doma i v zahraničí. V recenziách označili balet ako „veľkolepý, pestrý a dynamický." V postave Dona Quijota sa predstavil František Šulek, v úlohe Sancha Panzu Juraj Žilinčár. V technicky najnáročnejších úlohách Basilia a Kitri sa predstavili Konstantin Korotkov, Yuki Kaminaka, Artemyj Pyzhov, Olga Chelpanová, Erina Akatsuka a Tatum Shoptaugh. Dielo sme uviedli pri príležitosti stého výročia Baletu SND, v spolupráci s Petipovým fondom.

Adolphe Adam, Vasily Medvedev, Stanislav Fečo: Korzár (obnovená premiéra 6. apríl 2019, nová budova SND)

Choreografia: Vasily Medvedev, S. Fečo	Scéna a kostýmy: Boris Kaminsky, Pavol Juráš
Úprava libreta, réžia: Vasily Medvedev	Dirigent: Dušan Štefánek
Hudobné naštudovanie: Alexandre Anissimov	

Účinkujú: sólisti a zbor Baletu SND, orchester Opery SND, Tanečné konzervatórium Evy Jaczovej v Bratislave

Inscenátorom klasického diela cárskej epochy bol významný ruský choreograf Vasilij Medvedev, znalec baletného odkazu Mariusa Petipu, ktorý v svojej tvorbe dbá na zachovanie štýlu v rámci tanečnej i výtvarnej stránky inscenácie. V prípade Korzára dôkladne zozbieral historický obrazový materiál, ktorý je neobyčajnou studnicou a dôkazom geniality výtvarníkov cárskej epochy baletu. „Snažil som sa zachovať klenoty predkov." Ide o skutočne pravý, veľkolepý imperátorský balet, kde na scéne často dostanú priestor v jednom čísle celý baletný súbor a zároveň viacerí sólisti. Svetová premiéra baletného eposu sa konala v roku 1856 v parížskej Opere v choreografii Josepha Mazilliera/ podľa Byronovej poémy. Dielo prežilo dodnes vďaka Mariusovi Petipovi, ktorý tento balet uviedol o pár rokov neskôr v Petrohrade a zdokonaľoval ho celý život. Výsledkom je dielo, ktoré v sebe spája imperátorskú rozkoš, dynamický príbeh i veľkolepé a rôznorodé tance. Je pozvánkou na večer choreografických šperkov v jednom predstavení. Balet SND uviedol obnovenú premiéru s novým obsadením v naštudovaní prvých sólistov Olgy Chelpanovej ako Medory a Konstantina Korotkova v úlohe Konráda, v alternácií Eriny Akatsuky a Viachelsva Kruťa. Spolu s nimi sa predstavili poprední sólisti baletu Artemyj Pyzhov, Tatum Shoptaugh, Erina Akatsuka, Zuki Kaminaka, Juraj Žilinčár, Andrej Szabo, Glen Lambrecht a ďalší.

KONCERTY

Otvárací koncert 100. sezóny (14. september 2019, nová budova SND)

Dramaturgia: Pavol Smolík, Eva Gajdošová, Dušan Štefánek	Dirigent: Dušan Štefánek
Scenár a réžia: Pavol Smolík	Zbormajster: Pavel Procházka
Choreografia: Reona Sato, Igor Holováč, Gien Lambrecht, Mauro de Candia	

Účinkujú: sólisti a zbor Baletu SND, sólisti a zbor Opery SND, orchester Opery SND, Tanečné konzervatórium Evy Jaczovej v Bratislave, moderátori

Na slávnostnom otvorení stej sezóny odzneli ukážky z diel českých skladateľov, keďže to boli práve českí tvorcovia a interpreti, ktorí boli priekopníkmi a spoluvytvárali históriu našej prvej scény. Baletnú časť programu tvorili nové komorné diela tanečníkov a choreografov baletu SND: dueto z baletu Narodil sa chrobáčik v choreografii Igora Holováča, dueto so Suchoňovho baletu Angelika v choreografii Maura de Candiu. Autormi ďalších choreografií boli: Reona Sato na hudbu Oskara Nedbala, Glen Lambrecht na časť zo Slovanských tancov Antonína Dvořáka. Koncert vyvrcholil Pohanským tancom zo Svätopluka s tanečným rukopisom Igora Holováča. Slovom sprevádzali Monika Potokárová a Štefan Bučko.

HOSTIA BALETU SND
Brodskij /Baryšnikov

V marci sme boli v Balete SND svedkami vrcholnej udalosti - hosťovania ikony svetového baletu Michaila Baryšnikova. Aktívny umelec ktorý po sedemdesiatke rúca všetky mýty o dĺžke tanečnej kariéry sa na Slovensku predstavil po prvý raz - v sólovej inscenácii podľa básní nositeľa Nobelovej ceny Josifa Brodského BRODSKIJ / BARYŠNIKOV. Michail Baryšnikov recitoval strhujúce a výrečné verše svojho blízkeho priateľa v jeho materinskom jazyku – v ruštine a svojou sofistikovanou interpretáciou preniesol divákov do najvnútornejšieho sveta ruského básnika, v réžii významného lotyšského tvorcu Alvisa Hermanisa, umeleckého šéfa Nového divadla v Rige, ktorý je zároveň autorom námetu a scenára. Inšpiráciou boli osudy Josifa Brodského a vycestovanie zo Sovietskeho zväzu.
Hra je zároveň oslavou dlhej kariéry geniálneho tanečníka, najväčšieho tanečného umelca našej doby, Michaila Nikolajeviča Baryšnikova (rodák z Rigy). Jeho monodráma spája poéziu slova s poéziou pohybu. Za každým jeho gestom sa skrýva tisíc pohybov, jeho minimalistický tanec odráža maximum emócií. Dielo je zúročením jeho bohatej kariéry všestranného umelca, tanečníka, herca, choreografa a režiséra. Inscenácia vznikla v koprodukcii Divadla New Riga a Baryshnikov Productions. Hosťovanie sme uviedli v spolupráci s agentúrou Kunst Via vo Viedni.

Lúčnica v SND
V máji sa v historickej budove SND predstavil Umelecký súbor Lúčnica. Uviedol program, ktorý bol výberom z najúspešnejších tanečných choreografií z tvorby profesora Štefana Nosáľa. „Temperamentné tanečné i vokálne prejavy našich predkov boli súčasťou bežného života pri činnosti, ako bol zber úrody, pranie bielizne, oslavy dožiniek, fašiangov, svadobných hostín alebo duchovných sviatkov. Práca a pieseň jednoducho odjakživa napĺňali a stále napĺňajú zmysel nášho života. Človek je prácou živý a tanec, hudba i pieseň, ako tvorivé počiny, ho zušľachťujú a pomáhajú mu ten život skrášľovať," povedal na margo večera riaditeľ Lúčnice, Marián Turner.
Výber z najúspešnejších tanečných choreografií z tvorby profesora Štefana Nosáľa (1927 – 2017), dlhoročného umeleckého šéfa Umeleckého súboru Lúčnica, sme uviedli pri príležitosti jeho nedožitých 92. narodenín, ktoré sme si s úctou pripomenuli.

HOSŤOVANIA BALETU SND NA SLOVENSKU
Fragile & Balet SND (23. september 2019, Dom umenia v Piešťanoch)

Réžia: Igor Holováč	Zbormajster a hud. dramaturg: Branislav Kostka

Hosťovanie Baletu SND 23. septembra 2019 v Dome umenia v Piešťanoch bolo zároveň slávnostným otvorením ich 39. umeleckej sezóny. Balet SND sa predstavil produkciou, ktorá vznikla spojením Baletu SND a vokálnej skupiny Fragile ako nový odľahčený projekt, sľubujúci neopakovateľný večer plný jedinečného umenia a zábavy. *Fragile* je slovenská vokálna skupina zložená z osobností známych z televíznych, divadelných či muzikálových produkcií. Bez použitia hudobných nástrojov, teda a cappella, interpretujú známe skladby svetových umelcov. V ich repertoári sú aj skladby velikánov, akými sú Bach či Chopin, no najväčšou prednosťou sú tituly súčasnej populárnej hudby, ktorým dávajú svojou kreativitou a hravosťou novú tvár. V spoločnom projekte s Baletom SND ich hudbu dopĺňa tanec. Štyri tanečné dielka, ktoré tlmočia hudbu do súčasnej baletnej reči vytvorili Igor Holováč, Reona Sato, Adrian Ducin a Glen Lamrecht.

HOSŤOVANIA BALETU SND V ZAHRANIČÍ

Galavečer v Ostrave (17. apríl 2019, Divadle Jiřího Myrona v Ostrave)

Sólisti Baletu SND Erina Akatsuka a Yuki Kaminaka vystúpili na prestížnom Galavečere Národného divadla moravskosliezskeho v Ostrave. Naši dvaja poprední sólisti sa predstavili v Pas de deux Medory a Aliho z baletu *Korzár* v choreografii Vasilija Medvedeva (podľa Máriusa Petipu) a variáciou Basila z Pas de deux z baletu *Don Quijote*. Obe vystúpenia s tanečníkmi naštudoval baletný majster Igor Holováč. Prestížne podujatie hostilo významných sólistov z českých i zahraničných baletných scén.

Olga Chelpanova a Konstantin Korotkov na Galavečere chorea 2019

Prví sólisti Baletu SND Olga Chelpanova a Konstantin Korotkov, bývalí prví sólisti baletu Národnej opery v Joškar- Ola, sa v júni 2019 predstavili na baletnom Gala Chorea 2019. Po sezóne, v ktorej sa okrem účinkovania v *Labuťom jazere, Giselle a Esmeralda a* novom titule *Tulák Chaplin*, reprezentovali naše divadlo na viacerých vystúpeniach po celom svete. Na letnom Gala Chorea, ktoré sa koná v Bratislave, sa predstavili duetom na hudbu Antonia Vivaldiho *Winter* v choreografii Igora Markova.

Počas leta sa predstavili na jednom z festivalov, ktoré sa konajú v celom Rusku a sú venované popularizácii klasického baletu ako dedičstva národnej kultúry. Podujatia sú dôkazom, že napriek všetkým ekonomickým a politickým zmenám úroveň baletu a jeho interpretov vzrastá. Naši prví sólisti sa v Soči predstavili v Pas de deux z troch vrcholných baletných diel, akými sú Pugniho *Esmeralda*, Chačaturjanov *Spartakus* a Prokofievov *Romeo a Júlia.*

9. Medzinárodné baletné gala (Salzburg)

Tanečníci Baletu SND - prvý sólista Andrej Szabo a sólistka Silvia Najdená sa spolu s hviezdami európskej baletnej scény zúčastnili na 9. Medzinárodnom baletnom gala v Salzburgu. Naši sólisti sa predstavili duetom z Čajkovského baletu *Onegin* v choreografii Vasilija Medvedeva a duetom z inscenácie *Zmena* v choreografii Mária Radačovského.

Sólisti Baletu SND (Pécs)

Traja naši poprední sólisti zahájili sezónu hosťovaním. Andrej Szabo a Silvia Najdená sa po úspešnom hosťovaní v septembri opäť zúčastnili na baletnom gala Tánctalálkozó v Pécsi. Dlhoroční sólisti prvej scény sa v minulej sezóne - okrem účinkovania v klasických baletoch, blysli v hlavných úlohách v inscenácii Borisa Eifmana *Za hranicou hriechu /Bratia Karamazovovci* a pôvodnom balete Daniela de Andrade *Tulák Chaplin*. V Pécsi sa predstavili dvomi duetami - z baletu Vasilija Medvedeva *Onegin* a z komorného diela Mária Radačovského *Zmena*.
Prvý sólista Artemyj Pyzhov v septembri hosťoval na medzinárodnom prestížnom podujatí v rodisku Rudolfa Nurejeva - XXII. ročníku medzinárodného festivalu Rudolfa Nurejeva v meste Ufa. Predstavil sa v Pas de deux z baletu *Korzár.* Vynikajúceho tanečníka mohli počas minulej sezóny diváci vidieť v hlavných úlohách v baletoch Vasilija Medvedeva *Esmeralda*, *Korzár,* romantickom balete *Giselle* a novom titule *Tulák Chaplin.*

Maho Miyagawa a Seiru Nagahori (19. - 23. jún 2019, Soul)

Tanečníci Baletu SND Maho Miyagawa a Seiru Nagahori úspešne reprezentovali náš balet na 12. ročníku medzinárodnej baletne súťaži v Južnej Kórei. Obaja sa prebojovali do finále – s Pas de deux z baletu *Giselle*, Maho ocenili Diplomom. Súťaž, ktorú organizuje Kórejská baletná nadácia predstavuje príležitosť uviesť kórejský balet v konfrontácii so svetovou baletnou špičkou. Odbornú porotu tvoria významní kórejskí a svetoví pedagógovia, riaditelia baletných škôl a choreografi, napr. Yuri Burlak. Seiru Nagahori je absolventom školy pri Hamburskom balete Johna Neumeiera a baletnej školy Opery Zürich. V Balete SND pôsobí od roku 2017, môžete ho vidieť v sólových úlohách v baletoch: *Tulák Chaplin* od Daniela de Andradeho, *Sedliacke pas de deux* v balete Giselle Rafaela Avnikjana a v balete *Korzár* Vasilija Medvedeva, kde tancuje postavu Aliho. Maho Miagawa pôsobí v balete SND od roku 2018, vidieť ju môžete v balete *Tulák Chaplin* v postave Edny Pruviance. Už počas štúdia získala bronz (2011) a zlato (2010) na medzinárodných baletných súťažiach v Tokiu.

EDUKAČNÉ PROJEKTY
Baletná prípravka Marileny Halászovej v SND

V prvom polroku 2019 pokračovala v baletných skúšobných priestoroch svoju činnosť aj Baletná prípravka SND, ktorá vznikla pred 5 rokmi z iniciatívy riaditeľa baletu Jozefa Dolinského. Jej zámerom bolo dôsledne sa venovať deťom v predškolskom a mladšom školskom veku, s cieľom dosiahnuť komplexný pohybový a klasický tanečný rozvoj dieťaťa, podnietiť a motivovať deti so záujmom pre balet v podobe integrácie do Baletu Slovenského národného divadla. Baletná prípravka Marileny Halászovej v SND uviedla v priestoroch novej budovy svoj záverečný koncert, na ktorom predstavili všetky skupiny svoje krátke choreografie pod vedením pedagógov, členov baletu SND: Viktórie Šimončíkovej, Katsiaryna Kavaleuskaya, Aliaksei Kavaleuski a Mergima Veselaja.

Otvorená hodina Baletnej prípravky SND

Koncom roka sa konala Otvorená hodina všetkých skupín Baletnej prípravky SND, ktorá prezentovala výsledky celoročnej dôslednej práce tanečných pedagógov, členov Baletu SND. Na otvorenej hodine sa zúčastnili riaditeľ baletu Jozef Dolinský, vedúca prípravky Jana Páralová, riaditeľka Tanečného konzervatória Evy Jacyovej v Bratislave, Katarína Zacharová, pedagógovia KTT VŠMU a významná pedagogička Marilena Halászová, ktorá je odbornou garantkou prípravky.

Absolventský koncert TKEJ

V rámci spolupráce Baletu SND s Tanečným konzervatóriom E. Jaczovej v Bratislave organizuje SND už tradične v máji záverečný koncert. Slávnostný koncert tanečného konzervatória každoročne predstavuje interpretačnú úroveň absolventov tejto školy – odboru klasického i ľudového tanca. V prvej časti absolventského koncertu škola uviedla časť baletu Coppélia, ktoré bolo prvým baletným predstavení Baletu SND v roku 1920. V druhej časti koncertu sa predstavili absolventi v klasických variáciách aj v tancoch z fondu slovenskej profesionálnej folklórnej tvorby.

Večer tanečnej tvorby VŠMU a Baletu SND

Impulzom k vzniku spoločného večera dvoch vrcholných tanečných inštitúcií bol Choreografický ateliér Baletu SND ako platforma na vznik pôvodných choreografických prác mladých tvorcov a objavovanie nových talentov. Z projektu vznikla tradícia tanečných večerov, ktoré sú pre študentov VŠMU ako aj pre tanečníkov Baletu SND jedinečnou príležitosťou uviesť svoje choreografické diela na doskách prvej scény. Tanečný večer bol prezentáciou záverečných prác choreografov a umeleckých výkonov študentov katedry tanečnej tvorby. V tomto akademickom roku Vysoká škola múzických umení oslavuje 70. výročie založenia. O niečo slávnostnejší večer teda priniesol okrem študentských prác aj vystúpenia inšpiratívnych hostí z domova a zahraničia.
Sólista Baletu SND Adrian Ducin sa predstavil duetom *Meer* na hudbu Mauricea Ravela v interpretácii demi-sólistky Baletu SND Ilincy Ducin a člena baletu SND Adriana Szelleho. Baletný majster a choreograf Baletu SND Igor Holováč sa predstavil choreografiou pre šiestich tanečníkov na hudbu skupiny Čechomor *Ach Bože z nebe.* Dielo vzniklo v spolupráci so Súkromným tanečným konzervatóriom v Liptovskom hrádku. K vrcholom večera patrilo vystúpenie členov Hamburg Ballett Johna Neumeiera v duete *Eros a psyché* na hudbu Sergeja Rachmaninova. Bolo príkladom spojenia tanečnej virtuozity a choreografickej invencie mladej choreograficky, študentky externého štúdia na katedre tanečnej tvorby Kristíny Borbélyovej. Večer, ktorý bol zároveň príspevkom k oslavám 70. výročia založenia školy, uzavrelo fenomenálne dielo choreografickej legendy a jedného z najvýznamnejších absolventov VŠMU Juraja Kubánku *Tatranský orli*, v strhujúcej interpretácii súčasnej generácie tanečníkov SĽUK-u.

VÝSTAVY
Výstava Charlie ako pocta géniovi

Pri príležitosti svetovej premiéry pôvodnej baletnej inscenácie Tulák Chaplin – Pocta géniovi, sa konala vernisáž obrazov Jara Jeleneka s názvom *Charlie*. Inšpiráciou bol fenomenálny herec, režisér, skladateľ a komik Charlie Chaplin. Jeho typické črty ako humor a ľudskosť sú dominantným motívom nielen vystavených obrazov, ale aj celej Jelenekovej maliarskej tvorby. Obrázky vytvorené kombinovanou technikou sú mozaikou smutno-smiešnych epizód z nášho života, bežných aj bizarných postáv a prostredí, ktoré spája s fotografiami Chaplina, ako pozorovateľa či hlavného aktéra. Jaro Jelenek vytvoril obrazy na túto výstavu ako poctu výnimočnému umelcovi, ktorého tvorbu sleduje od detstva. Jaro Jelenek (nar. 1946) študoval na Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave. Vo svojej tvorbe sa venuje prevažne maľbe a kresbe, využíva kombinované techniky a asambláže. Dominantným motívom v jeho maliarskej tvorbe je humor a paródia. Vystavoval v Bratislave, Prahe, Brne, Mníchove, v St. Pölten, v Štúdiu S, Divadle Bolka Polívky, divadle Nová

scéna, Slovenskom národnom divadle, Malej scéne atď. Vernisáž výstavy sa konala v deň prvej premiéry 15. marca 2019 o 18.00 hod. vo foyeri novej budovy SND a trvala do 30. apríla 2019.

VÝROČIA

Tulák Chaplin pre Jozefa Dolinského

Tradíciu pripomínať si významné životné jubileá osobností slovenského baletu chceme rozvíjať aj počas storočnice divadla. Pri príležitosti 80. narodenín tanečníka, pedagóga, baletného majstra a choreografa Jozefa Dolinského sa konalo koncom novembra 2019 slávnostné predstavenie baletu Daniela de Andrade a Carla Davisa *Tulák Chaplin /Pocta géniovi*. Účinkovanie pána Jozefa Dolinského v úlohe Chaplina seniora završuje jeho úctyhodnú tanečnú kariéru, potvrdzujúcu tanečné majstrovstvo a všestrannosť v úlohách klasických, neoklasických ako aj súčasných diel. Absolvent Konzervatória a choreografie na VŠMU zanechal v histórii Baletu SND výraznú stopu aj ako choreograf – autor pôvodných diel: *Metamorfózy* na hudbu Eugena Suchoňa a *Vojak a matka* Jána Cikkera. V slovenskej premiére uviedol diela: *Márnotratný syn* (1984), *Metamorfózy* (1985), *Revízor* (1987), *Petruška* (1979), *Dafnis a Chloé* (1986), *Coppélia* (1995), *Klasická symfónia* (1999) a ďalšie.

OCENENIA

Prvý sólista Baletu SND Konstantin Korotkov, ktorý v aktuálnej sezóne vytvoril tie najvýraznejšie postavy klasického aj neoklasického repertoáru (*Korzár, Esmeralda, Tulák Chaplin, Labutie jazero* a ďalšie) získal prestížne ocenenie Duša tanca (Spirit of the dance) v kategórii *Hviezda*. Ceny v kategóriách Hviezda, Vychádzajúca hviezda, Hviezda súčasného tanca, Majster tanca, Pedagóg, Rytier tanca, PR tanca a ďalších odovzdali počas slávnostného Galavačera významným ruským interpretom, pedagógom a tanečným publicistom pôsobiacim na významných baletných scénach v Rusku i vo svete. Slávnostné odovzdávanie cien bolo 28. apríla 2019 súčasťou Galavečera v divadle Nemiroviča Dančenka v Moskve.

ZAŽI VÁŠEN. SK

Projekt Emócie, kalendár Baletu

So zámerom udržať kontinuitu projektu Zaži vášeň, ktorého hlavným cieľom je promovanie baletu prvej scény sme realizovali špeciálne fotografovanie sólistov a zboru Baletu SND so zámerom atraktívnejšie promovať súčasných členov súboru prvej scény. Autorom fotografií je Martin Črep, ktorý už dlhšie spolupracuje s prvou slovenskou scénou. Pri príležitosti jubilejnej stej sezóny vytvoril na podnet Baletu SND sériu fotografií tanečníkov – v rámci fotografického projektu *Emócie*. *„Zámerom projektu je priblížiť tváre tanečníkov s ich emóciami. Taneční umelci u nás ešte vždy nie sú mediálne známi, napriek tomu, že mnohí z nich už dosiahli medzinárodné uznanie a ocenenia zo svetových podujatí,“* hovorí na margo projektu riaditeľ baletu Jozef Dolinský. Projekt zahŕňa portréty sólistov a všetkých členov súboru, ako aj štylizované fotografie interpretov v tanečných pózach, zachytávajúce krásu tela v pohybe. Jedným z výstupov fotenia bol aj kalendár Baletu SND na rok 2020, ktorý tvoria umelecké portréty sólistov: Andreja Szaba, Viacheslava Kruťa, Violy Mariner, Tatum Shoptaugh, Olgy Chelpanovej, Konstantina Korotkova, Artemyja Pyzhova, Reony Sato, Silvie Najdenej, Viktórie Šimončíkovej, Juraja Žilinčára. Ďalšími výstupmi z fotenia by mala byť výstava a publikácia o súbore.

Petipa Heritage Fund Award

Slávnostné udeľovanie čestného ocenenia Petipa Heritage Fund Award vynikajúcim osobnostiam baletného umenia v Slovenskom národnom divadle sa konalo pri príležitosti stého výročia Baletu SND a v rámci premiéry baletu *Don Quijote*. Petipa Heritage Fund – nadačný fond na podporu dedičstva a umeleckého odkazu baletného génia, choreografa Mariusa Petipu. Nadácia Petipa Heritage Fund sa rozhodla udeľovať túto cenu za zásluhy v rozvoji baletného umenia na celom svete, za rozvíjanie a zachovávanie odkazu klasického baletu, za úsilie, oddanosť a lásku k nádhernému tanečnému umeniu. Laureátmi tohto ocenenia sa stávajú špičkové osobnosti baletu – tanečníci, choreografi, taneční kritici a tanečné telesá a ich lídri. Ceny získali: Elisa Carrillo Cabrera**,** primabalerína Štátneho baletu v Berlíne a umelecká riaditeľka Mexického národného baletu, Michail Kaniskin, prvý sólista Štátneho baletu v Berlíne, Manuel Legris, tanečník a choreograf, umelecký riaditeľ Viedenského štátneho baletu, Jana Hošková, významná česká kritička. Cenu získal aj Balet Slovenského národného divadla za skvelú interpretáciu klasických baletných diel. Cenu získal Balet SND pri príležitosti storočnice Slovenského národného divadla a premiéry *Don Quijote*. Ceny odovzdali zaslúžilá umelkyňa Ruskej federácie pani Anna Linnik, choreograf a umelecký riaditeľ Petipa Heritage Fund Stanislav Fečo**,** významný svetový choreograf, prezident Petipa Heritage Fund, Vasily Medvedev.

SPRIEVODNÝ KOMENTÁR

Rok 2019 sa niesol v znamení blížiacej sa storočnice Baletu SND a udalostí s ňou spojenými. Popri prípravách inscenácií a tvorby inscenačných tímov k storočnici, uviedol Balet SND v prvom polroku 2019 svetovú premiéru pôvodného diela, ako poctu geniálnej osobnosti filmu 20. storočia – Charlie Chaplinovi – *Tulák Chaplin*. Premiéra, ktorou sme opäť obohatili pôvodnú slovenskú tvorbu, mala medzinárodný presah v rámci celosvetovej oslavy 130. výročia narodenia Charlieho Chaplina. Pre súbor znamenala posun v rámci tanečných a výrazových možností. V druhej polovici roka 2019 sme v rámci dramaturgickej línie svetových klasických diel obohatili náš repertoár o jedno z najúspešnejších svetových titulov - *Dona Quijota*. Vrcholné klasické dielo znamenalo ďalší posun v zmysle interpretácie klasickej techniky. Rovnako mimoriadnou udalosťou bolo aj hosťovanie legendy svetového tanca Michaila Baryšnikova, ktorý sa na Slovensku predstavil po prvý raz. Náš súbor reprezentovali v zahraničí niekoľkí sólisti, ktorí predstavili fragmenty z tvorby Baletu SND na baletných Gala. V rámci Otváracieho koncertu SND pri príležitosti otvorenia jubilejnej stej sezóny vzniklo v balete niekoľko pôvodných diel na hudbu slovenských a českých autorov. Počas celého roka sme už tradične rozvíjali naše edukačné projekty a spoluprácu s oboma hlavnými tanečnými vzdelávacími inštitúciami - Tanečným konzervatóriom a VŠMU, ktorá každoročné vyústi do koncertov s prezentáciou študentov oboch inštitúcií. Existencia baletnej prípravky SND, ktorá na pôde Baletu SND funguje už štvrtý rok a má za sebou už prvé výsledky v podobe účinkovania detí v baletných inscenáciách, pomáha pripravovať mladé talenty na dráhu profesionálnych tanečníkov. V snahe budovať a rozširovať baletné publikum *a* zviditeľňovať balet a tanečné umenie sme pokračovali v kampani baletu *Zaži skutočnú vášeň*, ktorú sme zahájili s Centrom marketingu pred dvomi rokmi a ktorú chceme rozširovať o nové aktivity, promovanie našich tanečníkov prostredníctvom atraktívnych fotografií a publikácií. Baletný súbor sme v roku 2019 doplnili o nových kvalitných členov – v snahe vybudovať silné baletné teleso, schopné interpretovať významné baletné diela na európskej úrovni.

CENTRUM MARKETINGU

Vydavateľská činnosť

Premiérové vizuály 100. sezóny

Vychádzali sme z toho, že vizuály majú byť na prvý pohľad rozpoznateľné a ľahko priraditeľné k značke inštitúcie. No na druhej strane sa musia jasne odlíšiť jednotlivé umelecké zložky medzi sebou (aj vzhľadom na rôznorodosť publika, žánru či odlišných princípov pri tvorbe diela).

Balet

Súčasnou interpretáciou klasických diel sme sa snažili vyhnúť pátosu, ale vyzdvihnúť melancholiu a krásu jednotlivých obrazov, vytvoriť surreálne snové krajiny, ktoré majú schopnosť osloviť divákov rôznych vekových kategórií.

Činohra

Zvolili sme si prácu s autorskými kolážami – asamblážami, ktoré vytvorili renomovaní výtvarníci Lucia Tallová (Štúdio činohry) a Miloš Kopták (Veľká sála činohry). Práca s vrstvením a prepájanie zdanlivo nesúvisiacich častí, obrazov alebo objektov do koncepčnej podoby nosnej metafory pomerne presne vystihuje postup budovania inscenácie.

Opera

Vizuály sme postavili na sugestívnych výrazných portrétoch žien – hlavných hrdiniek jednotlivých diel. Snažili sme sa vychádzať z charakteru postáv a silnou výtvarnou štylizáciou upútať pozornosť diváka.

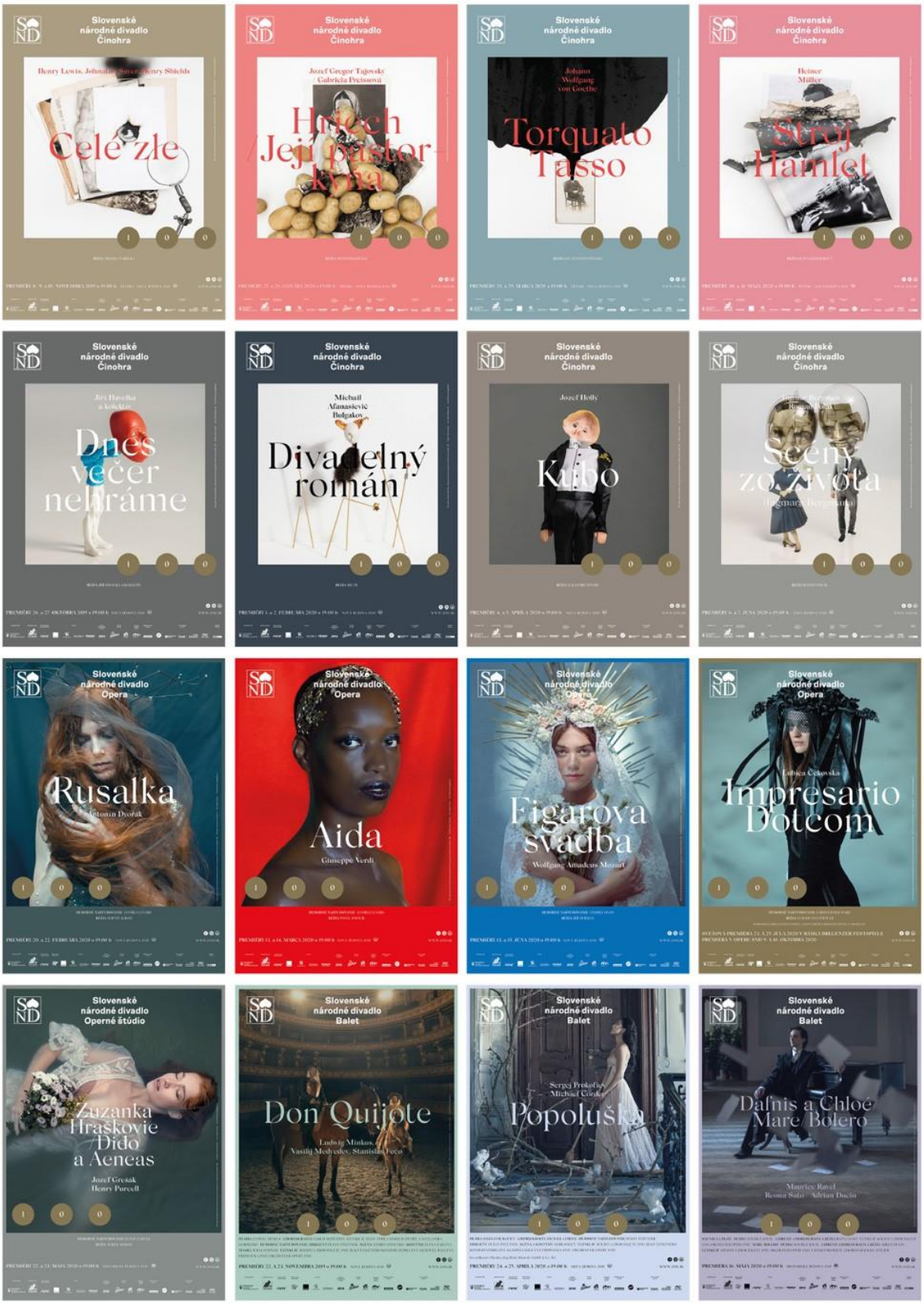

Celoročne (s výnimkou obdobia divadelných prázdnin) vychádza časopis *Portál*, ktorý mapuje dianie na našej prvej scéne. Periodicita je mesačná, resp. dvojmesačná v náklade 5 000 ks/mes.

Začiatkom sezóny sme vydali ***Ročenku SND 2019/2020***, ktorá obsahuje pripravované premiéry a hrací plán na celú nadchádzajúcu sezónu. Publikácia je trojjazyčná, slovenská, anglická a nemecká (z úsporných dôvodov vyšiel znížený náklad 850 ks) a diváci si ju mohli zakúpiť v pokladniciach SND alebo ju získali po zakúpení abonentného balíčka.

Pri príležitosti životného jubilea umelcov, akými boli významné osobnosti opery **Tibor Frešo** a **Bartolomej Urbanec** (100 rokov) alebo žijúca osobnosť baletu **Jozef Dolinský** (80 rokov), vydalo SND rozsahom menšie brožúry.

Kampane Centra marketingu SND

Abonentky – Centrum marketingu v roku 2019 kontinuálne nadviazalo na tradíciu predaja cenín v podobe predplatených vstupeniek, abonentiek, vo forme tematických balíčkov. Predaj abonentiek bol podporený kampaňou v printových médiách, vonkajšou reklamou, tlačovinami a on-line kampaňou prostredníctvom priameho marketingu cieleného na databázu návštevníkov SND a sociálnej siete Facebook. Hlavná časť kampane prebiehala v mesiacoch máj, jún a júl 2019. Počet tematických balíčkov bol menší o jeden balíček ako v roku 2018 – balíčkov bolo 8. V roku 2019 zaznamenal celkový predaj vyššie tržby. Priemerná cena balíčka bola 145,950 EUR, čo je oproti uplynulému obdobiu (2018) vyššia cena o 20,393 EUR.

Medziročné porovnanie predaja abonentných balíčkov
ABO 2017 – predaných 931 ks/tržby 104 692 EUR
ABO 2018 – predaných 740 ks/tržby 98 196 EUR
ABO 2019 – predaných 689 ks/tržba 100 560 EUR

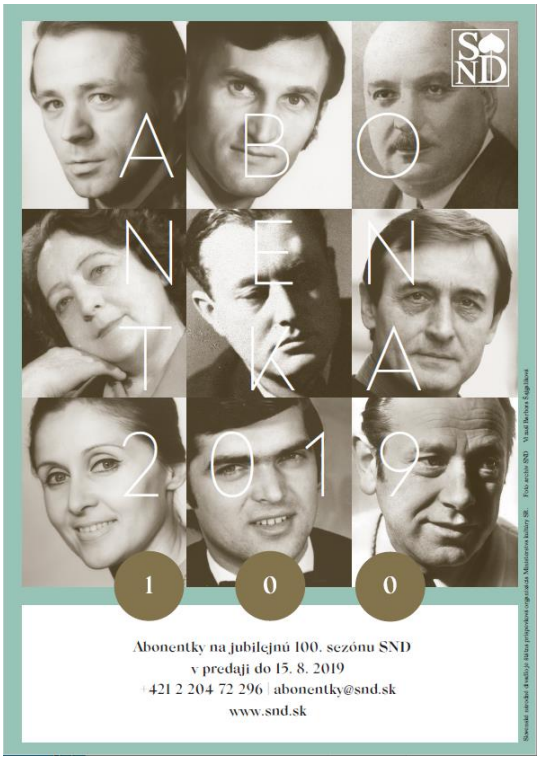

Darčekové poukazy – v roku 2019 nadviazalo Centrum marketingu na tradíciu predaja darčekových poukazov. Predaj bol podporený vianočnou kampaňou v tlači, televízii, rozhlase a formou vonkajšej reklamy, ako aj on-line kampaňou prostredníctvom sociálnych sietí a priameho e-mailového marketingu. V roku 2019 zaznamenal predaj klesajúce/rastúce tržby. V roku 2019 sa predalo o 89 menej poukážok než v roku 2018, no vzhľadom na nový produkt darčekovej poukážky v nominálnej hodnote 50 EUR to v celkových tržbách 95 385 EUR prinieslo vzostup v absolútnej hodnote o 6 350 EUR oproti predošlému roku. Najvýraznejší nárast predaja sme pocítili po spustení kampane, a to v mesiacoch november a december 2019, keď sme predali 2 825 kusov darčekových poukážok v hodnote 77 815 EUR. Predaj darčekových poukážok na celú sezónu považujeme za posilnenie významu a stabilitu tohto produktu marketingu.

Medziročné porovnanie predaja darčekových poukazov od uvedenia:
Darčekový poukaz v roku 2017 – predaných 4 511 ks/tržba 114 490 EUR
Darčekový poukaz v roku 2018 – predaných 3 512 ks/tržba 89 035 EUR
Darčekový poukaz v roku 2019 – predaných 3 423 ks /tržba 95 385 EUR

Zaži vášeň (kampaň na podporu imidžu Baletu SND) – v spolupráci s Baletom SND sme aj v roku 2019 pokračovali v celoročnej strategickej propagácii baletného súboru, predovšetkým v digitálnom prostredí, so zámerom udržať zvýšené povedomie o značke Balet SND, o tanečníkoch, plánovaných premiérach a repertoári. Stránka www.zazivasen.sk aj naďalej funguje ako hlavná obsahová platforma pre kampaň nesúcu názov *Zaži vášeň*. Vďaka viacerým aktivitám (online reklama na sociálnych sieťach Google, Facebook a YouTube) majú diváci (potenciálni i súčasní) možnosť dozvedieť sa v online prostredí množstvo zaujímavých a užitočných informácií o aktivitách Baletu SND. Balet sa aktívne prostredníctvom sólistov a členov súboru podieľa aj na zdieľaní fotografií zo skúšobného procesu prostredníctvom sociálnej siete Instagram.

Medzi hlavné ambície spomínanej kampane v roku 2019 patrila predovšetkým snaha o udržanie vzťahu diváka k značke Baletu SND. Druhým významným cieľom bola snaha o nárast priemernej obsadenosti predstavení, posilnenie vizuálnej identity Baletu SND na sociálnych sieťach, posilnenie tzv. „vplyvného" marketingu (z angličtiny „influence marketingu"), ambasádorov značky Baletu SND. Obsah kampane *Zaži vášeň* je realizovaný predovšetkým na webovej stránke www.zazivasen.sk. Obsahová stránka sa oproti minulým obdobiam výrazne nemenila. Naďalej prebieha prostredníctvom pravidelných článkov uverejňovaných v sekcii Blog (témy článkov možno rozdeliť do niekoľkých kategórií – Zaujímavosti, Zo zákulisia Baletu SND, Očami tanečníkov, Rozhovory a pod.). Kampaň sa orientuje primárne na podporu premiér Baletu SND.

Jeseň v divadle (kampaň na podporu predaja predstavení SND) – v októbri roku 2019 vytvorilo CM nový koncept kampane zameranej na predstavenia uvedené počas jesenného obdobia. Cieľom kampane bolo inšpirovať ľudí na zakúpenie vstupenky na vybrané tituly v mesiacoch október a november 2019.
Kampaň *Jeseň v opere* bola realizovaná v online (sociálne siete, web, zasielanie e-mailov, inzercia v online médiách), ako aj v tradičných mediálnych kanáloch (vonkajšia reklama, printové inzercie).

Imidžová kampaň 100 rokov SND
K imidžovej kampani storočnice sme vytvorili **3 nosné vizuály**, ktoré zachytávajú historické súbory SND. Osobitným kľúčom pri ich tvorbe bolo vzdanie pocty všetkým trom súborom (činohre, opere a baletu, ktoré prinášali a prinášajú spoločnosti umenie, krásu, ale i odvahu).
Významným prvkom objavujúcim sa vo vizuáloch je logo storočnice – tri zlaté krúžky vychádzajúce z trojjedinosti SND, kde fungujú súbory so vzájomným rešpektom, no s dôrazom na jedinečnosť každého žánru, ktorý reprezentujú.
Vnímavému oku diváka neujde skrytý kód v claime: **100 rokov umenia, 100 rokov SND** – čísla sa prelínajú tak, že vytvárajú dve ležaté osmičky označujúce nekonečno a pominuteľnosť divadelného umenia, ktoré prinášali ochotnícke súbory pred vznikom prvej profesionálnej scény.

Umelecko-dekoračné dielne SND v jubilejnom roku 2019 slávili 60. výročie od svojho otvorenia. Pri tejto príležitosti sme vytvorili vizuál, ktorý zachytáva osobnosť, akou bol ich dlhoročný riaditeľ a scénograf profesor Ladislav Vychodil, bez ktorého by divadlo nebolo tým, čím je dnes.

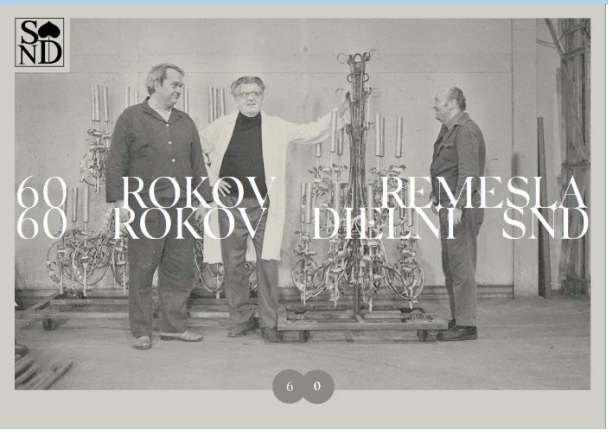

Otvorenie pamätných stien

Naši diváci majú možnosť od začiatku sezóny vidieť stálu expozíciu Pamätných stien na 4. poschodí novej budovy SND v jednotlivých krídlach činohry, opery a baletu venovanú pamiatke zosnulých osobností, ktoré sa výraznou mierou pričinili o vznik, formovanie a fungovanie SND.

Upomienkové predmety

K tomuto významnému jubileu neodmysliteľne patrí aj výroba jedinečnej série upomienkových predmetov, ktoré budú našim divákom pripomínať aj takýmto spôsobom významný medzník jednej z našich najvýznamnejších umeleckých ustanovizní (sklenené poháre, pohľadnice, plátenné tašky, tenisky, odznaky, magnetky či víno so špeciálnou etiketou).

V spolupráci so slovenskými spoločnosťami, ako je napríklad Bepon či Tikoki, vytvárame limitovanú edíciu produktov, ktoré sa budú spájať s divadlom a ako poznávací a spoločný prvok využívajú lipový list, ktorý je súčasťou ochrannej známky SND a zároveň symbolom Slovanov.

#SND100
#SND100
#SND100
+2

100 ROKOV UMENIA
100 ROKOV SND
#SND100

100 prekvapení

Počas celej sezóny (10 mesiacov, 10 predstavení v mesiaci) si naši diváci môžu nájsť na vybraných predstaveniach činohry, opery alebo baletu obálku. Tá je umiestnená na náhodne vybraných sedadlách v sále a obsahuje darček. Darčekom sú kvety, voľný výber vstupeniek, kniha, víno, prehliadka novej a historickej budovy divadla, stretnutie s účinkujúcimi, narodeninová zdravica, predstavenie z pohľadu šepkárky a plagáty s podpismi.

Dajme veciam druhú šancu

V spolupráci so Spojenou školou na Tokajíckej ulici v Bratislave sme rozbehli projekt *Dajme veciam druhú šancu*. Študenti spracovávajú staré palety, z ktorých v rámci svojich študijných odborov vytvárajú záhradný nábytok, ktorý bude použitý ako sedenie pre našich umelcov na terasách divadla. Študenti sa vzdelávajú v odboroch, ktoré môžu využiť pri práci v umelecko-dekoračných dielňach, kam sa chystajú na prax.

Súťaž so základnými školami

V rámci edukačnej činnosti sme zapojili do osláv storočnice aj našich najmenších. V septembri 2019 sme oslovili všetky základné školy na Slovensku a vyzvali ich, aby žiaci prvého stupňa ZŠ nakreslili, ako si predstavujú divadlo o 100 rokov.

Spoločné kreatívne diela celej triedy mali školáci možnosť zasielať do 4. decembra 2019. Do súťaže sa zapojilo 62 škôl, 100 tried a viac ako 250 diel, v ktorých zachytili predstavy o divadle o ďalších sto rokov. V dnešnom pretechnizovanom svete je pre rozvoj kultúry a spoločnosti veľmi dôležité zamerať sa na výchovu nových verných divákov už od raného veku a vzbudiť u nich záujem o umenie. Preto nás teší, že sa do našej súťaže aj vďaka pedagógom zapojilo viac ako 2 500 detí a prostredníctvom výtvarných diel nám priblížili svoju predstavu o budúcnosti divadla, pričom v nich zachytili čaro živého kontaktu s divadelným prostredím, bez ktorého si dnes a ani v budúcnosti divadlo nevieme predstaviť. Odborná porota, ktorej členmi boli riaditelia umeleckých súborov a zástupcovia partnerov súťaže vybrali víťazov. **Víťazom súťaže sa stala 3. C trieda zo Základnej školy Mirka Nešpora 2 v Prešove** a získala vstupenky pre celú triedu na operné predstavenie Rozprávka o šťastnom konci, knihy z kníhkupectva Panta Rhei, celoročné predplatné časopisu Zornička či sladkosti od spoločnosti IDC Holding a darčekové predmety SND. Triedy na druhom a treťom mieste si podelili knihy z kníhkupectva Panta Rhei, celoročné predplatné časopisu Zornička, sladkosti od spoločnosti IDC Holding a darčekové predmety SND. **Druhé miesto patrí 1. B triede Spojenej školy sv. Vincenta, Bachova 4, Bratislava a tretie 4. A triede Základnej školy Hliny VIII, Lichardova 24, Žilina**.

Šesť špeciálnych cien – dosiek, ktoré budú triedam pripomínať, že aj ony boli súčasťou osláv storočnice SND, získalo:

- špeciálna cena Opery SND – 3. B, ZŠ Bystrany
- špeciálna cena Baletu SND – 2. B, ZŠ, Pohraničná 9, Komárno
- špeciálna cena Činohry SND – 3. A, ZŠ, Dolné lúky 357, Brezová pod Bradlom
- špeciálna cena Marketingu a vizuálnej komunikácie SND – 3. A, ZŠ Krivany
- špeciálna cena Umelecko-dekoračných dielní SND – 5. G, Cambridge International School, Úprkova 3, Bratislava
- špeciálna cena generálneho riaditeľa SND – 2. C, ZŠ, Školská 266, Rovinka.

Operné štúdio

Jubilejná 100. sezóna SND prináša výnimočný projekt pre mladých umelcov – Operné štúdio SND. Prostredníctvom efektívnej a logickej koncepcie, inšpirovanej zahraničnými divadelnými a opernými štúdiami, Opera SND začínajúcim umelcom ponúka umeleckú platformu a prirodzený prechod z umeleckých škôl do profesionálneho divadelného prostredia.

Operné štúdio sa bude otvárať pravidelne každý rok. Počas roka sa uskutočnia reprezentačné koncerty a vystúpenia, semináre a rôzne prednášky. Výsledky svojej práce budú mladí umelci prezentovať po skončení každého workshopu. Vyvrcholením Operného štúdia SND 2019/2020 bude záverečný koncert jeho členov s orchestrom a hosťami v historickej budove SND a inscenácia operných titulov – Jozef Grešák *Zuzanka Hraškovie*/Henry Purcell *Dido a Aeneas*.

Zámerom Operného štúdia SND je v priebehu jednotlivých sezón pravidelne striedať operné tituly štýlov starej hudby a súčasnej slovenskej tvorby, aby dostala príležitosť aj nová generácia autorov. Veríme, že operné štúdio získa aj priazeň divákov, ktorí ho podporia návštevou verejných podujatí nášho projektu. Na tento účel bola vytvorená aj vizuálne zaujímavá a pútavá kampaň, ktorá bola prezentovaná v printových aj online médiách.

Valentín v SND

V prvých dvoch mesiacoch roka 2019 prebehla kampaň *Valentín v SND*, ktorej účelom je podpora predaja vybraných predstavení zo všetkých súborov v priebehu mesiaca február. Začiatkom januára 2019 vytvorilo CM koncept kampane zameranej na vybrané predstavenia. Diváci si mohli na nákup uplatniť aj darčekové poukážky. Akcia bola promovaná prostredníctvom vonkajšej reklamy, inzercie a elektronických médií. V roku 2019 bolo v ponuke vybraných 6 repertoárových predstavení (o tri menej oproti roku 2018) počas ôsmich večerov (oproti dvanástim v roku 2018) a predalo sa 4 598 ks vstupeniek. V roku 2019 zaznamenala len minimálny pokles na úrovni 238 ks. Akcia je dlhodobo úspešná a podporuje nepriaznivé preklenutie obdobia predaja začiatkom roka.

Mimoriadne podujatia Centra marketingu SND

Aj v roku 2019 sa prvú septembrovú sobotu 7. 9. v priestoroch novej budovy SND uskutočnil už tradične Deň otvorených dverí s podtitulom *Zažite divadlo naozaj*. 100 rokov so SND. Kampaň bola pripravená v letných mesiacoch. Na účely kampane vznikla kolekcia troch vizuálov, ktorá bola pre diváka prezentáciou archívnych historických divadelných fotografií z počiatkov SND za všetky tri súbory formou vizuálnej stránky. Počas DOD prebehol rôznorodý program vrátane autogramiády umelcov všetkých umeleckých súborov, herecké, spevácke a tanečné workshopy pre deti, prehliadky zákulisia i výtvarných dielní, interaktívne detské pódium, výstava kostýmov z inscenácií. V partnerskom obchodnom centre Eurovea prebehlo aj natáčanie virálnych vystúpení sólistov Opery a Baletu SND. Súčasťou tohto dňa boli aj predstavenia v novej budove SND. Dejiskom exkurzií sa v roku 2019 stalo nielen zákulisie novej budovy SND, ale po druhýkrát boli pre každého sprístupnené aj Umelecko-dekoračné dielne SND. SND vytvorilo pre fanúšikov tohto podujatia príležitosť zapojiť sa do on-line súťaže. Vo foyeri SND boli k dispozícii 2 predajné miesta, kde boli okrem pokladníčok aj zamestnankyne poskytujúce informačný servis na podporu predaja vstupeniek. Počas DOD bola návštevníkom ponúkaná výnimočná 10 % zľava na vstupenky na repertoárové predstavenia SND. Oproti roku 2018 sme zaznamenali 22 % pokles predaja. Predali sme 673 ks vstupeniek v hodnote 8 884,40 EUR. Pokles bol dôsledok nižšej návštevnosti akcie pravdepodobne kvôli mimoriadne

teplému počasiu (rodičia s deťmi využili možnosť kúpania sa) a kolidovaniu viacerých akcií v danom čase v hlavnom meste a jeho okolí.

Noc divadiel – tretiu novembrovú sobotu, 16. novembra 2019, sa konal jubilejný 10. ročník *Noci otvorených divadiel a predstavení*, ktorú organizuje Divadelný ústav za účasti divadiel z celého Slovenska. Podujatie sa konalo v znamení Nežnej revolúcie. Za SND sa aktívne zúčastnila Opera SND, konkrétne novovzniknuté Operné štúdio. Kampaň mala názov *Noc s Operným štúdiom SND*. Diváci mohli sledovať program mladých nádejných operných spevákov v netradičných priestoroch skúšobného javiska Opery SND s asistenciou mladej dramaturgičky a režisérky večera Zuzany Fischerovej, ako aj Mareka Mokoša, projektového manažéra Operného štúdia.

Obchodné nástroje Centra marketingu SND

Toonect – v rámci snahy o zvyšovanie kvality komunikácie so zákazníkom od 1. decembra 2015 SND používa systém Toonect (služba pre infolinku, prijímanie hovorov s odkazovou službou a zaznamenávanie neprijatých hovorov), ktorý minimalizuje počet neprijatých hovorov na zákaznícku linku a umožňuje ich spätné kontaktovanie. Infolinka je k dispozícii počas pracovných dní od 8.00 do 16.00 h.

Iné aktivity

PR aktivity – v rámci snahy o zviditeľnenie a prilákanie nových divákov sme rozšírili portfólio médií, printových titulov a prezentácie SND. RTVS od septembra 2019 spustila novú reláciu Kultúra, kde od jej vzniku úzko spolupracujeme pri premiérach, ale aj iných aktivitách SND. Takisto pravidelne využívame reláciu Dámsky magazín, Ranný magazín, kde predstavujeme našich protagonistov či režisérov i riaditeľov jednotlivých umeleckých súborov. Tiež sme rozšírili spoluprácu s TA3 o štúdiové rozhovory o dianí na prvej scéne. K televíziám pribudla TV Markíza – spoločenský magazín Smotánka, do denného seriálu Oteckovia so sledovanosťou na úrovni hlavnej spravodajskej relácie sme aplikovali product placement značky SND v prvej časti zameraný na mladšieho diváka, v príprave je ďalší diel pre staršieho diváka. Veríme, že tento nevtieravý spôsob reklamy využijeme aj pri ďalších seriáloch. Portfólio televízií sme rozšírili aj o regionálnu metropolitnú TV Bratislava, ktorá je prioritne zameraná na Bratislavu. V pravidelných intervaloch promujeme našich umelcov i tvorcov a manažérov. V interných kapacitách sme priniesli aj prvý 18-minútový dokument z premiéry baletu *Don Quijote* a medzinárodného oceňovania Petipa Heritage Fund Award. V printových médiách Slovenka a Život a v rádiu Devín sme pri príležitosti 100. jubilea spustili cyklus Ikony divadla. PR sme rozšírili aj na Viedeň a okolie prostredníctvom spolupráce so Slovenským inštitútom. A v Česku s Českou televíziou a českým vydaním časopisu Vogue.

Súťaž *Vymaľuj si svojho Mikuláša!*

V spolupráci s Operou SND sme k *Mikulášskym koncertom* Opery SND, ktoré sa konali 4. 12. a boli určené najmä pre mladých a detských divákov, pripravili súťaž *Vymaľuj si svojho Mikuláša!* Návštevníci koncertu zasielali na mail sutaz.mikulas@snd.sk fotografiu vymaľovaného mikulášskeho obrázka vloženého v programovom bulletine. Traja vyžrebovaní návštevníci získali vstupenky na predstavenia Opery SND pre deti a knižku Martina Vaneka *Opera nehryzie!*

Festival *Eurokontext.sk* 7. – 14. júna 2019

Festival bol v roku 2019 zameraný na činohru. Oproti opere a baletu bol tematicky vyhranený. Témou festivalu boli *Limity*, zmenil sa aj vlastný názov na jednoznačnejší *Festival európskeho divadla.* Vizuály k festivalu sme aj tento rok riešili v rámci vlastného oddelenia vizuálnej komunikácie. Dôvodom bola úspora finančných prostriedkov, ktoré boli v minulosti vynakladané na externé grafické štúdio. Typografia nosného loga bola zachovaná, zmenila sa však základná vizuálna stránka, ktorej cieľom bolo pôsobiť divácky ústretovejšie, a pracovali sme len s programom festivalu, uvedením jednotlivých hosťujúcich divadiel, bez predošlého teasingu. Kampaň sa začala začiatkom mája a trvala až do ukončenia festivalu vo všetkých mediálnych kanáloch. V tradičných médiách to bola vonkajšia reklama, inzercia v printových médiách, letáky, programové brožúry, reklama v rozhlase a v televízii. Novým médiám dominovali inzercia v online médiách, priamy marketing (tzv. e-mailing), reklama na sociálnej sieti Facebook a reklama na samostatnom festivalovom webe SND. Počas festivalu sa konali aj sprievodné akcie. Jednou z nich bola výstava *Slovak Press Photo* vo foyeri Výstavnej siene Činohry SND, ktorej víťazné fotografie sa priamo prelínali s hlavnou témou festivalu *Limity*.

Využitie nových médií

Webové sídlo

Webové sídlo SND www.snd.sk (novovytvorená webová stránka bola spustená 1. 12. 2017) zaznamenalo počas roka 2019 (1. 1. 2019 – 31. 12. 2019) celkovo 2 173 846 relácií a 10 777 931 zobrazení stránky. SND poskytlo návštevníkom svojej webovej stránky komplexné spektrum informácií. V rámci technickej podpory pribudla na webe sekcia Blog, ktorá obsahuje vybrané články z časopisu *Portál*. Optimalizácia procesov prebiehala aj po jej spustení do ostrej prevádzky. Na podpore a úpravách webu pre jednoduchšiu orientáciu užívateľov SND priebežne pracuje.

Online kampane

V roku 2019 pokračovalo SND v posilňovaní on-line komunikácie na sociálnej sieti Facebook v podobe zvýšenia počtu kampaní na premiérové, ale aj reprízované predstavenia všetkých troch umeleckých súborov a tiež na marketingové kampane a propagáciu špeciálnych podujatí SND. Rastúci dôraz na zvyšovanie aktivity v online kanáloch je reakciou na všeobecné spoločenské trendy, ktoré sa týkajú slovenskej diváckej základne a populácie vôbec, a je esenciálny pri podchytení najmä mladých a začínajúcich záujemcov o kultúru. Dôkazom je aj medziročný vývoj predaja vstupeniek prostredníctvom online portálu: kým v roku 2013 tvorili tržby z predaja vstupeniek prostredníctvom portálu navstevnik.sk 16,4 %, v roku 2019 to bolo 45 %, s rozdielmi medzi jednotlivými umeleckými zložkami: v Balete SND je to viac než 45,45 %, v Činohre SND viac než 54,28 % a v Opere SND viac než 33,44 %.

Práca s databázami

Súčasťou balíka online komunikácie je priamy marketing (e-mailing), t. j. práca s databázami. V rámci podpory predaja Centrum marketingu SND spravuje databázu divákov s e-mailovými adresami, ktorá je členená do niekoľkých skupín – Činohra SND, Opera SND, Balet SND. Databázy slúžia Centru marketingu SND na komunikáciu s divákmi prostredníctvom tzv. priamych e-mailov a tzv. newsletterov či direct mailov. Databáza v súčasnosti predstavuje iba okolo 7-tisíc kontaktov vzhľadom na sprísnenie GDPR, keď koncom mája vstúpilo do platnosti nové nariadenie EÚ.

Online súťaže

Ďalšou zložkou pri online komunikácii je realizácia online súťaží. V prípade premiérových titulov SND využívalo v roku 2019 predovšetkým overenú a efektívnu formu online súťaží realizovaných na webovej stránke www.prihlasovanie.snd.sk, v ktorej mali diváci možnosť získať nielen vstupenky na vybrané predstavenie, ale vďaka podpore partnerov aj exkluzívne balíčky zahŕňajúce limousine servis so šoférom v rámci Bratislavy, ubytovanie v hoteli či exkluzívne produkty rôzneho charakteru. V priebehu roka 2019 sa tak realizovali celkovo 3 online súťaže, počet prihlásených divákov sa pohyboval v rozmedzí od 300 do 1 300.

Okrem súťaží, ktoré sme odkazovali na landing page www.prihlasovnie.snd.sk, sme priebežne pripravili aj niekoľko súťaží na našich sociálnych sieťach, kde diváci mohli súťažiť o vstupenky na vybrané predstavenie.

Sociálne siete

SND je veľmi aktívne a progresívne aj pri komunikácii prostredníctvom sociálnych sietí, ktoré využíva na propagáciu premiér a repertoáru súborov, informácie o rozličných podujatiach a akciách, na budovanie povedomia o umeleckých zložkách a v neposlednom rade ako jednu z platforiem slúžiacich na aktívnu komunikáciu s fanúšikmi a návštevníkmi.

Na sociálnej sieti Facebook disponuje SND celkovo piatimi stránkami (Slovenské národné divadlo, Činohra SND, Opera SND, Balet SND a Eurokontext.sk), ktoré sú administrované Centrom marketingu SND.

V priebehu roka 2019 zaznamenali jednotlivé stránky nasledujúci nárast počtu fanúšikov:

Slovenské národné divadlo z 36 999 v decembri 2018 na 38 219 v decembri 2019,
Činohra SND z 9 927 v decembri 2018 na 11 896 v decembri 2019,
Opera SND z 3 385 v decembri 2018 na 3 909 v decembri 2019,
Balet SND zo 6 388 v decembri 2018 na 6 939 v decembri 2019,
Eurokontext.sk z 1 785 v decembri 2018 na 1 815 v decembri 2019.

Svoju rolu zohráva pri online komunikácii Slovenského národného divadla aj portál YouTube, na ktorom má SND svoj vlastný účet. Počas roka 2019 počet odberateľov stúpol na 6 813 (v decembri roku 2018 bol počet odberateľov 5 394). V porovnaní s uplynulým obdobím klesla aj sledovanosť videí – v roku 2019 dosiahla štatistika pozretí hodnotu 1 019 305 (v roku 2018 to bolo 1 089 670). Pokles pozretí videí je spôsobený odchodom relácie *Trochu inak s Adelou* z produkcie SND.

Novinkou v oblasti sociálnych sietí bolo v októbri 2019 aj založenie konta Slovenského národného divadla v mimoriadne obľúbenej sieti Instagram. Do konca roku 2019 si získala viac než 900 sledovateľov.

Výstavy

Výstavy realizované v priestoroch SND (v novej budove, ako aj v historickej budove SND) boli v divadelnej sezóne 2018/2019 – konkrétne v hodnotenom 1. polroku 2019 – koncipované so snahou, aby vystavované diela, obrazy či fotografie boli prepojené so svetom prvej divadelnej scény. V súvislosti s blížiacou sa jubilejnou 100. divadelnou sezónou SND sme aj v uplynulom období kládli dôraz na pripomenutie si významných osobností, ktoré tvorili históriu SND a slovenského divadelníctva vôbec. V rámci cyklu *Piliere profesionálneho slovenského divadla* (režiséri) sme v spolupráci s Divadelným ústavom uviedli výstavy:

Janko Borodáč
18. marec 2019 – 5. apríl 2019
Výstava venovaná zakladateľovi slovenského profesionálneho divadla, ktorý sa významne podieľal na formovaní slovenského divadelníctva ako herec, režisér, pedagóg i divadelný riaditeľ.

Andrej Bagar
15. apríl 2019 – 3. máj 2019
Výstava venovaná významnému slovenskému divadelníkovi, hercovi a režisérovi zachytávala jeho život a tvorbu na slovenských javiskách a súčasne dokumentovala jeho podiel na budovaní a rozvoji slovenskej divadelnej kultúry a divadelného školstva.

Viktor Šulc
13. máj 2019 – 31. máj 2019
Výstava venovaná divadelnému režisérovi, ktorý svojou tvorbou formoval novodobé dejiny našej profesionálnej réžie, ktorou ovplyvnil aj ďalšie generácie režisérov.

Ján Jamnický | *Ferdinand Hoffmann*
3. jún 2019 – 27. jún 2019
Výstava bola venovaná dvom osobnostiam: významnému dramaturgovi a režisérovi Ferdinandovi Hoffmannovi, ktorý vnášal do činohry moderné postupy a zaslúžil sa o európsky a svetový rozhľad repertoáru uvádzaním reprezentačných diel významných období dramatickej tvorby a divadelného vývinu, pričom podporoval aj domácu dramatickú tvorbu.
A ďalšej výraznej osobnosti Jánovi Jamnickému – významnému hercovi, režisérovi a pedagógovi, ktorý sa prikláňal k moderným prúdom a divadelnej avantgarde a zohral tak kľúčovú úlohu v modernom vývine slovenskej činohry.
Ferdinand Hoffmann (kurátori Ján Sládeček, Martin Timko)
Ján Jamnický (kurátori Ján Sládeček, Martin Timko)

Karol L. Zachar
23. september 2019 – 10. októberr 2019
Výstava bola venovaná významnému hercovi, režisérovi, pedagógovi, výtvarníkovi a karikaturistovi Karolovi L. Zacharovi. Jeho estetické cítenie bolo ovplyvnené slovenským folklórom, cez ktorý prinášal hlboké posolstvá o jedinečnosti ľudského života.
Kurátorom výstavy bol Martin Timko.

K tomuto cyklu možno priradiť aj výstavu, ktorá bola pripomienkou nedožitého životného jubilea nezabudnuteľnej hereckej osobnosti pod názvom
Legenda zvaná Jozef Kroner
20. marec 2019 – 10. apríl 2019
Jozef Kroner (20. 3. 1924 – 12. 3. 1998) prináleží k najvýraznejším talentom slovenského herectva, pričom niekoľko desaťročí patril k hereckým ikonám Činohry SND. Jeho umelecké majstrovstvo si diváci dodnes pripomínajú vďaka reprízam desiatok filmov a televíznych i rozhlasových inscenácií. Či už to boli roly komické, dramatické, alebo tragikomické, vždy išlo o precízne štúdie ľudského typu, prejavom takým blízkym divákom v hľadisku, za obrazovkou alebo rozhlasovým prijímačom. Len

máloktorý herec v histórii slovenského divadla dokázal to, čo on – divákov srdečne rozosmiať aj úprimne rozplakať. V tom tkvelo majstrovstvo jeho hereckej i ľudskej osobnosti.
Výstavu pripravilo Centrum výskumu divadla Divadelného ústavu.
Autor výstavy Karol Mišovic, grafické riešenie Mária Čorejová.

S prezentáciou divadelnej tvorby, osobností, ktoré ju reprezentovali na javisku SND, súviseli aj ďalšie expozície:
Bienále divadelnej fotografie 2018
23. január 2019 – 19. február 2019
Divadelný ústav Bratislava pripravil v spolupráci s Inštitútom umenia – Divadelným ústavom Praha spoločnú výstavu pod názvom Súčasná slovenská a česká divadelná fotografia. Súčasťou výstavy bola prezentácia 4. ročníka Bienále divadelnej fotografie 2018 (SK) a výber fotografií z Česka pod názvom Prehliadka divadelnej fotografie (CZ). Na súťažnom 4. ročníku Bienále divadelnej fotografie sa zúčastnilo 10 fotografov so 138 fotografiami, z toho dvaja účastníci boli študenti magisterského štúdia Katedry fotografie a nových médií VŠVU v Bratislave. Odborná štvorčlenná porota vybrala zo zúčastnených fotografov 3 víťazov a udelila 2 ceny a 1 čestné uznanie. Na výstave bolo na 35 plochách vystavených 74 fotografií od 9 fotografov.

Kotlár vs. Amsler, 1.0
2. máj 2019 – 31. máj 2019
Výstava fotografií laureáta ocenenia Grand prix Bienále divadelnej fotografie 2018 Ľuboša Kotlára mapovala jeho niekoľkoročnú spoluprácu s divadelným režisérom Mariánom Amslerom. Cieľom kurátorskej selekcie bolo čiastočne nabúrať zaužívaný stereotyp, v ktorom hrá divadelná fotografia úlohu faktografického zaznamenávania divadelných inscenácií. Kotlár a Amsler pravidelne spolupracujú od roku 2015, kooperujúc spoločne na propagačných vizuáloch k jednotlivým inscenáciám aj na výtvarnom vklade do inscenácií samotných až po následné zaznamenávanie diania na javisku. Autor v rámci výstavy prezentoval najmä diela, ktoré zostali v osobných archívoch – skice, nepoužité varianty vizuálov, pôvodné verzie neskôr dotvorených záberov pre potreby inscenácie, fotografie z inscenácií, ktoré síce nenesú požadovanú informačnú hodnotu, ale vytrhnuté z kontextu, v ktorom vznikli, prezentujú vizuálne silné obrazy vytvárajúce vlastný naratív.
Kurátorkou výstavy bola Jana Hojstričová.

Okrem úzkej spolupráce s Divadelným ústavom pripravilo Centrum marketingu v spolupráci s umelcami, ktorí sa venujú vo svojej tvorbe zobrazeniu divadelného diania alebo umelcov, niekoľko autorských výstav umeleckých diel, resp. fotovýstav aj v spolupráci so zahraničnými inštitútmi sídliacimi v Bratislave.

Jaroslav Jelenek – Charlie
15. marec 2019 – 30. apríl 2019
Pri príležitosti svetovej premiéry pôvodnej baletnej inscenácie *Tulák Chaplin – pocta géniovi*, ktorá bola 15. 3. 2019 v Balete SND (skladateľ Carl Davis, choreograf Daniel de Andrade a scénograf Mark Bailey), sa uskutočnila výstava obrazov Jaroslava Jeleneka s názvom Charlie. Inšpiráciou bol fenomenálny herec, režisér, skladateľ a komik Charlie Chaplin. Jeho typické črty – humor a ľudskosť – boli dominantným motívom nielen vystavených obrazov, ale aj celej Jelenekovej maliarskej tvorby. Obrázky vytvorené kombinovanou technikou sú mozaikou smutno-smiešnych epizód z nášho života,

bežných aj bizarných postáv a prostredí, ktoré spája s fotografiami Chaplina ako pozorovateľa či hlavného aktéra. Jaro Jelenek vnímal svoju výstavu ako poctu výnimočnému umelcovi, ktorého tvorbu sleduje od detstva.

Piotr Leczkowski – Ballet Dancers
15. máj 2019 – 7. jún 2019
Poľský výtvarník Piotr Leczkowski (1971, absolvent Fakulty architektúry Varšavskej technickej univerzity) sa už vyše 20 rokov venuje grafike a fotografii architektúry a interiérov, ku ktorej sa časom pridala aj umelecká fotografia. Jej hrdinami sú tanečníci – najmä tí klasickí. Spolupracuje s najvýznamnejšími poľskými tanečníkmi, predovšetkým s členmi Poľského národného baletu.

Eurokontext.sk – Limity
4. jún 2019 – 17. jún 2019
Výstava fotografií víťazov súťaže Slovak Press Photo 2018
Slovak Press Photo je súťaž obrazovej žurnalistiky prinášajúca nezávislé autentické svedectvo o živote tak, ako ho vidia tvorcovia žijúci na Slovensku a v okolitých krajinách. Zámerom súťaže je pozdvihnúť úroveň slovenskej obrazovej žurnalistiky ako významného komunikačného média i vizuálneho umenia, podporovať, zviditeľňovať a motivovať jej tvorcov na Slovensku, vytvoriť platformu pre konfrontáciu prác slovenských tvorcov a tvorcov z okolitých krajín a podporovať tvorbu mladých fotografov a študentov.
V rámci Medzinárodného divadelného festivalu SND Eurokontext.sk 2019 na tému Limity Slovak Press Photo vystavil výber prác slovenských fotografov – víťazov a finalistov 7. ročníka súťaže (2018) v novinárskych kategóriách Aktualita a Reportáž, v kategóriách Životné prostredie, Svet umenia a kultúry, Portrét a v medzinárodnej kategórii Študenti a mladí fotografi do 25 rokov.

Nežná ‘89 – Revolúcia
11. október 2019 – 14. október 2019
Výstava *Nežná ‘89 – Revolúcia, ktorá sa začala v divadle,* pripravená pri príležitosti 30. výročia demokratickej zmeny v našej spoločnosti, reflektovala prelomové dni a týždne, ktoré priniesli jeden z kľúčových medzníkov slovenských dejín. Zahŕňala dobové materiály, fotografie z archívov, z divadiel a mapovala nielen atmosféru na námestiach, ale aj najvýznamnejšie inscenácie tej doby, ktoré už tesne pred revolúciou mnohé z toho, čo prišlo, predznamenávali.
Vernisáž výstavy sa uskutočnila 26. októbra 2019 o 17.00 hod. v rámci osláv stého výročia SND a tridsiateho výročia Nežnej revolúcie, pred oficiálnou premiérou autorského projektu pod názvom *Dnes večer nehráme*.
Grafické spracovanie výstavy Ondrej Gavalda, kurátor výstavy Marek Godovič.

theatre.sk
4. december 2019 – 31. január 2020
Výstava *theatre.sk* návštevníkom odkryla komplexný pohľad na mnohotvárnosť profesionálneho divadelníctva na Slovensku.
Dokumentačná výstava *theatre.sk,* ktorá vznikla pri príležitosti celoslovenského projektu Rok slovenského divadla 2020, informovala o významných osobnostiach a udalostiach, ktoré formovali jedinečnosť aj národnú kultúrnu identitu slovenského divadla. Výstava zachytávala rozvoj divadelnej siete a vývoj slovenských divadiel od roku 1920, nezabúdala popri tom ani na nezávislú divadelnú

scénu. Zameriavala sa aj na reprezentačné platformy, divadelné festivaly, významné inštitúcie, databázy aj divadelné časopisy. Pozerala sa na historické aj súčasné divadelné budovy a spomínala aj významné slovenské divadelné festivaly. Predstavila významné divadelné inscenácie podľa divadelných druhov. V neposlednom rade informovala o slovenských umelcoch, ktorí sa presadili v zahraničí, aj o časopisoch, ktoré sa aktívne venujú divadelným témam.

Dokumentačnú výstavu *theatre.sk* si okrem slovenských lokalít mohli záujemcovia pozrieť aj v rôznych jazykových mutáciách v slovenských inštitútoch v zahraničí, napríklad vo Viedni, v Prahe, Budapešti, vo Varšave, v Berlíne alebo v Moskve.

Lucia Popp
10. december 2019 – 6. január 2020
historická budova SND
Výstava *Lucia Popp – Vrúcny hlas svetovej opery,* organizovaná v spolupráci Divadelného ústavu a Slovenského národného divadla, vznikla pri príležitosti 80. výročia narodenia významnej slovenskej opernej speváčky svetového významu Lucie Popp. Reflektovala dôležité míľniky jej kariéry a zaujímavé dokumenty z jej osobného života. Výstava mala ambíciu osloviť široké spektrum návštevníkov všetkých vekových kategórií a predstaviť pútavou formou jednu z najvýznamnejších osobností slovenskej kultúry, svetovo rešpektovanú osobnosť operného umenia.

Cesta svetla 2019
5. december 2019 – 19. december 2019
Výstavu *Cesta svetla 2019* tvoril výber najlepších diel zo 16. ročníka fotografickej súťaže *Cesta svetla*. Jej cieľom bolo prostredníctvom fotografií priblížiť problematiku zrakového postihnutia širokej verejnosti. Umenie je jednou z foriem, ako túto problematiku predstaviť zaujímavou a nenásilnou formou. Dôležitým rozmerom súťaže bol aj fakt, že sa do nej zapájajú aj ľudia so zrakovým postihnutím, čo výrazne posilňuje jej inkluzívny rozmer.

Všetky výstavy, okrem *Lucie Popp*, sa konali v priestoroch novej budovy SND.

UMELECKO-DEKORAČNÉ DIELNE

Výroba a opravy scénických a kostýmových výprav

Umelecko-dekoračné dielne SND (ďalej len „UDD“) zriadené v roku 1954 – 1959, oslávili v roku 2019 60. výročie svojho založenia profesorom, scénografom L. Vychodilom, čím bol položený základný kameň spolupráce s jednotlivými umeleckými zložkami SND. V roku 2019 vyrobili umelecko-dekoračné dielne 1 139 kostýmov do 12 inscenácií, pričom viac ako polovica, 583 kostýmov bolo vyrobených pre operné inscenácie a 403 kostýmov pre baletné predstavenie Tulák Chaplin. UDD participovali na kostýmových a scénických výpravách v nasledovných inscenáciách, ktorých premiéry sa uskutočnili v roku 2019:

- Činohra SND: Vedľajšie účinky, Štvorec, Pohreb alebo svadba -čo skôr?, Ruské denníky, Bakchantky, Fyzici, Dnes večer nehráme, Celé zle
- Opera SND: Rozprávka o šťastnom konci, Hoffmannove poviedky
- Balet SND: Tulák Chaplin, Don Quijote.

Činnosť UDD nie je zameraná len na výrobu, ale aj opravy, ktoré sú nevyhnutné v záujme dosiahnutia vysokého štandardu a vnímania inscenácie z pohľadu diváka. Pre divákov sa každoročne organizuje Deň otvorených dverí, kde si môžu aj tí najmenší diváci vyskúšať svoje zručnosti. Nemalá pozornosť je venovaná špeciálnemu výťahu na prevoz dekorácií.

Prehľad divadelných hier v repertoári SND v roku 2019

BALET

Autor	Názov predstavenia	Počet
P.Breiner, A.Ducin, I.Holováč, R.Sato	Beatles Go Baroque	12
V. Medvedev, L.A.Minkus,M. Petipa, S. Fečo	Don Quijote	4
C. Pugni, V. Medvedev, S. Fečo	Esmeralda	8
	Fragile a Balet SND	5
A. Ch. Adam	Giselle	4
A. Ch. Adam	Korzár	3
P. I. Čajkovskij	Labutie jazero	4
P. I. Čajkovskij	Luskáčik	18
	Medzinárodné Gala	1
V. Patejdl, L. Vaculík	Snehulienka a sedem pretekárov	3
B. Eifman	Tulák Chaplin	9
D. de Andrade, C. Davis	Za hranicami hriechu	2
Balet celkom	**14 titulov**	**73**

OPERA

Autor	Názov predstavenia	Počet
G. Rossini	Barbier zo Sevilly	3
	Bondovky v opere	2
G. Bizet	Carmen	11
W. A. Mozart	Cosi fan tutte	5
W. A. Mozart	Čarovná flauta	3
G. Verdi	Don Carlo	4
W. A. Mozart	Don Giovanni	5
G. Rossini	Figaro sem, Figaro tam	3
J. Offenbach	Hoffmannove poviedky	6
	Koncerty	12
E. Suchoň	Krútňava	2
G. Verdi	La Traviata	4
G. Verdi	Macbeth	5
	Matiné	1
G. Verdi	Nabucco	11
	Neapolské piesne	1
B. Smetana, M. Vanek	Nepredajme nevestu!	2
J. Strauss ml., J. Strauss Jr.	Netopier	1
W. A. Mozart	O čarovnej flaute a iných kúzlach	1

O. Nedbal	Poľská krv	7
B. Smetana	Predaná nevesta	2
G. Verdi	Rigoletto	2
P. Zagar	Rozprávka o šťastnom konci	16
N. A. Rimskij - Korsakov	Sadko	2
G. Puccini	Tosca	5
G. Puccini	Turandot	4
	Večer operiet	1
M. Dubovský	Veľká doktorská rozprávka	4
Opera celkom	**28 titulov**	**125**

ČINOHRA

Autor	Názov predstavenia	Počet
Ľ. Feldek	Ako sa Lomidrevo stal kráľom	7
Sofokles	Antigona	5
R. Dahl	Apartmán v hoteli Bristol	20
I. Stodola	Bačova žena	10
Euripides	Bakchantky	10
B. Slančíková-Timrava	Bál	8
H. Lewis, J. Sayer, H. Shields	Celé zle	7
A. Salmela	Cudzô	2
J. Havelka a kolektív	Dnes večer nehráme	12
J. Havelka a kolektív	Elity	8
I. Bergman	Fanny a Alexander	3
F. Dürrenmatt	Fyzici	9
H. Ibsen	Hedda Gabler	6
I. Vyrypajev	Ilúzie	15
P. Quilter	Je úžasná!	20
M. Bachynec	Kabaret normalizácia	14
	Korene	10
F. M. Dovstojevskij	Krotká	7
J. Littell	Láskavé bohyne	7
V. Schulzová, R. Olekšák	Leni	17
P. Esterházy	Mercedes Benz	7
M. Odriska, A. Bučko	Morena	17
B. Bjørnson	Nad našu silu II.	4
	Natálka	1
Ľ. Feldek	Nepolepšený svätec	20
I. Bergman, M. Bachynec	Nevera	5
Ch. Levin	Pohreb alebo svatba - čo skôr?	16
P. Karvaš	Polnočná omša	8
Ch. Hampton	Popol a vášeň	19
G. Hauptman	Pred západom slnka	19
J. Roth	Projekt 1918	10
	Prorocké poznanie Chalila Džibrána	1
W. Shakespeare	Richard III.	3
P. Pišťánek	Rivers of Babylon	9
V. Schulzová, R. Olekšák	Rodáci	4

A. Rachmanovová, R. Polák	Ruské denníky	9
W. Shakespeare	Skrotenie zlej ženy	8
	Slovensko 2043	4
S. Daubnerová	Spievajúci dom	1
	Ste medzi nami	5
	Šmátranie v šíročine	6
R. Östlund	Štvorec	16
G. Feydeau	Tak sa na mňa prilepila	10
J. Juráňová	Tichý bič	3
R. Paczocha	tRIP	9
L. Prebble	Vedľajšie účinky	13
W. Shakespeare	Veselé paničky windsorské	10
L. N. Tolstoj	Vojna a mier	10
I. Tasnádi	Vysoká škola diváckeho umenia	12
V. Klimáček	Zjavenie / Hrobárová dcéra	4
J. Palárik	Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch	14
Činohra celkom	**51 titulov**	**474**

Prehľad zájazdových predstavení v tuzemsku (12 predstavení)

Súbor	Dátum	Autor	Názov predstavenia	Miesto konania
Činohra	8.1. 2019	Ľ. Feldek	Nepolepšený svätec	Žilina
Činohra	15.3. 2019	I. Vyrypajev	Ilúzie	Žiar nad Hronom
Činohra	10.4. 2019	M. Bachynec	Kabaret normalizácia	Žilina
Činohra	3.6. 2019	M. Urban	Tichý bič	Rabčice
Činohra	21.6. 2019	G. Hauptman	Pred západom slnka	Martin
Činohra	29.8. 2019	M. Bachynec	Kabaret normalizácia	Zálesie
Činohra	7.9. 2019	P. Pišťánek	Rivers Of Babylon	Košice
Činohra	30.9. 2019	Euripides	Bakchantky	Nitra
Činohra	8.10. 2019	M. Bachynec	Kabaret normalizácia	Banská Bystrica
Činohra	14.11. 2019		Korene	Banská Bystrica
Činohra	2.12. 2019	G. Hauptman	Pred západom slnka	Košice
Balet	24.9. 2019	FRAGILE a Balet SND	FRAGILE a Balet SND	Piešťany

Prehľad zájazdových predstavení v zahraničí (6 predstavení)

Súbor	Dátum	Autor	Názov predstavenia	Miesto konania
Činohra	13.5. 2019	J. Littell	Láskavé bohyne	Zlín - ČR
Činohra	28.5. 2019	G. Hauptman	Pred západom slnka	Brno - ČR
Činohra	13.9. 2019	G. Hauptman	Pred západom slnka	Plzeň - ČR
Činohra	26.11.2019	J. Havelka a kol.	Dnes večer nehráme	Praha - ČR
Opera	1.8. 2019	A. Dvořák	koncert Rusalka	Kodaň - Dánsko

Balet	16.9. 2019	Medzinárodné Gala	Pécs - Maďarsko

Prehľad pohostinských vystúpení súborov z tuzemska a zahraničia (36 predstavení)

Scéna	Dátum	Názov predstavenia	Divadlo, resp. organizátor
Činohra	10.1. 2019	D. Mailing, A. Kristof: Veľký zošit	Divadlo Andrea Bagara, Nitra
Činohra	29.1. 2019	Karol Wojtyla: Lúče otcovstva	Teatro Colorato
Činohra	18.2. 2019	Biela vrana, Pocta Jánovi a Martine	
Činohra	23.3. 2019	I. Bergman: Scény z manželského života	Divadlo Csavar Shínház, Maďarsko
Činohra	11.4. 2019	Karol Wojtyla: Lúče otcovstva	Teatro Colorato
Činohra	6.5. 2019	J. Pommerat: Znovuzjednotenie Kórei (festival Nová dráma)	ŠD Košice
Činohra	10.5. 2019	V. Havel: Motýľ na anténe	Bábkové divadlo na Rázcestí
Činohra	7.6. 2019	K. Hentschläger: FEED.X (festival Eurokontext)	Humanew LLC, USA
Činohra	7.6. 2019	K. Hentschläger: FEED.X	Humanew LLC, USA
Činohra	8.6. 2019	F. Garcia Lorca: Krvavá svatba (festival Eurokontext)	Národné divadlo Praha, ČR
Činohra	9.6. 2019	F. Schiller: Mária Stuartová (festival Eurokontext)	Štátne divadlo Košice
Činohra	10.6. 2019	P. Závada: Deň na trhu (festival Eurokontext)	Divadlo Radnóti, Maďarsko
Činohra	10.6. 2019	R. Pollesh: Kalifornia/Grace Slick (festival Eurokontext)	TR Varšava, Poľsko
Činohra	11.6. 2019	P. Závada: Deň na trhu (festival Eurokontext)	Divadlo Radnóti, Maďarsko
Činohra	12.6. 2019	R. Latini: Pieseň piesní (festival Eurokontext)	Fortebraccio Teatro, Taliansko
Činohra	13.6. 2019	J. Havelka: Spoločensto vlastníkov (festival Eurokontext)	Divadlo Vosto5, ČR
Činohra	14.6. 2019	R. Schimmelpfennig: Odysea (festival Eurokontext)	Štátna činohra Drážďany, Nemecko
Činohra	14.6. 2019	J. Havelka: Spoločensto vlastníkov (festival Eurokontext)	Divadlo Vosto5, ČR
Činohra	14.6. 2019	J. Havelka: Spoločensto vlastníkov (festival Eurokontext)	Divadlo Vosto5, ČR
Činohra	21.6. 2019	M. Ditte, I. Jurčová: Pastierska symfónia (festival Eurokontext)	Divadlo Potôň
Činohra	15.10. 2019	Borgeson, Long, Singer: Kompletný Shakespeare (festival Eurokontext)	Divadlo J. Palárika, Trnava
Činohra	21.10. 2019	Bratislava v pohybe: Nomad	Sidi Larbi Cherkaoui, Belgicko
Činohra	27.10. 2019	P. Rudnick: Jsem v pohodě (festival Queer Drama)	Národné divadlo Praha, ČR
Činohra	8.11. 2019	J. Palárik: Drotár	Divadlo Andrea Bagara, Nitra
Činohra	11.11. 2019	E. Escoffet: Ars Poetica Performance	festival Ars Poetica 2019, Španielsko
Činohra	15.11. 2019	F. M. Dostojevskij: Idiot	Jókaiho divadlo, Komárno
Činohra	17.11. 2019	Biela vrana, odovzdávanie ocenenia	
Balet	20.3. 2019	A. Hermanis: Brodsky/Baryshnikov	Nové divadlo, Riga
Balet	21.3. 2019	A. Hermanis: Brodsky/Baryshnikov	Nové divadlo, Riga
Balet	7.5. 2019	Večer tanečného umenia VŠMU a Baletu SND	VŠMU
Balet	23.5. 2019	Lúčnica v SND	Lúčnica

Balet	12.11. 2019	Medzinárodný koncert balet. škôl a Baletu SND	Baletné školy
Opera	2.4. 2019	Hudobné soirée k storočnici T. Freša a B. Urbanca	Bratislava Music Productions
Opera	3.10. 2019	G. Rossini: Otello	Štátna opera Banská Bystrica
Opera	22.11. 2019	The Magic Four	Milan Sládek, ČR
Opera	23.11. 2019	The Magic Four	Milan Sládek, ČR

Technicko-prevádzkový úsek

Technicko-prevádzkový úsek v roku 2019 zabezpečoval prevádzku:

novej budovy SND

historickej budovy SND

a prevádzku rekreačného zariadenia - chaty v Liptovskom Jáne

Cieľom činnosti Technicko-prevádzkového úseku SND je zabezpečiť plynulú a bezpečnú prevádzku týchto objektov. Budovy, ktoré má SND v správe majetku štátu vyžadujú vzhľadom k svojmu veku a technickému stavu stále vyššie náklady na ich opravy a údržbu.

Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov a v rámci racionalizačných opatrení v oblasti nákladov je snahou SND čo najväčší objem opráv, údržby a upratovacích prác zabezpečiť vlastnými zamestnancami.

V roku 2019 tvorili najväčší podiel náklady na prevádzku týchto objektov - spotreba elektrickej energie, zemného plynu, tepla, dodávka vody a na stočné, zmluvné služby spojené so zabezpečením prevádzky budov, požiarno-asistenčné služby na predstaveniach SND, nevyhnutné opravy a údržba častí budov a technických zariadení a zabezpečenie pravidelných odborných prehliadok a iných zákonných povinností. Ďalšie výdavky boli použité na materiálové zabezpečovanie potrieb návštevníkov divadla, ako aj k zabezpečovaniu rôznych tovarov a materiálov na opravy a údržbu časti budov, zariadení a technológií vlastnými pracovníkmi, čistiace práce a podobne. V rámci opráv a údržby budov, zariadení a technológií v novej budove SND boli vynaložené prostriedky najmä na nevyhnutné opravy osobných výťahov, výmenu filtrov vzduchotechniky, opravu napájacích kariet pre Centrálny riadiaci systém, opravy usmerňovačov, izolačné práce a rozličné opravy javiskových technológií, ako aj iné nevyhnutné opravy. V rámci opráv a údržby budov, zariadení a technológií v Historickej budove SND, boli vynaložené len nevyhnutné prostriedky na opravy osobných výťahov, čalunícke práce a nevyhnutné opravy scénických zariadení. Na prevádzku rekreačného zariadenia v Liptovskom Jáne boli v roku 2019 vynaložené prevádzkové prostriedky najmä na energie, spotrebný materiál a drobné opravy a údržbu.

Technicko-prevádzkový úsek SND v roku 2019 realizoval jednu zásadnú investičnú akciu – *Modernizáciu riadiaceho systému scénických zariadení v Opere v novej budove SND*. Táto investícia bola nevyhnutná, nakoľko scénické zariadenia na javisku Opery v NB SND boli v dôsledku morálnej a technickej zastaranosti nespôsobilé na bezporuchovú prevádzku, čo ohrozovalo samotný priebeh predstavení a malo za následok nutnosť odvolania niektorých predstavení z technických príčin. Modernizáciou sme zamedzili vzniku budúcich škôd a finančných strát a zabezpečili sme technologickú vybavenosť na svetovej úrovni.

Technicko-prevádzkový úsek SND okrem vyššie popísaných činností v roku 2019 realizoval aj úkony spojené so správou majetku štátu v oblasti prenájmov nehnuteľného majetku štátu, majetkovo-právne úkony v oblasti výstavby v okolí novej budovy SND. Zabezpečoval tiež správu registratúry a archívu SND, v tejto oblasti spolupracoval s externými inštitúciami v oblasti publikačných a edukačných činností. Do kompetencií Technicko-prevádzkového úseku rovnako patrí zabezpečovanie IT podpory pre všetky budovy a prevádzky SND. V roku 2019 bol vykonaný audit využívania tlačiarní a multifunkčných zariadení s cieľom zníženia nákladov pomocou centralizovanej tlače.

3. Ciele organizácie a prehľad ich plnenia

Ciele organizácie v roku 2019

Umelecké zámery a ciele, ktoré SND napĺňalo v roku 2019:

- Vytvorenie (realizácia) nových divadelných titulov v činohre, balete a opere
- Kvalitná realizácia nových scénických a kostýmových výprav v nových inscenáciách SND
- Kvalitné zabezpečenie a uvádzanie repríz repertoáru SND – činohry, opery a baletu
- Zvyšovanie kultúrnej úrovne obyvateľstva, sprostredkovanie divadelného umenia čo najširšej verejnosti
- Výchova mladého diváka, spolupráca so školami
- Podpora a prezentácia pôvodnej slovenskej tvorby
- Prezentácia slovenského divadelného umenia v zahraničí
- Prezentácia SND na slovenských javiskách mimo Bratislavy
- Prezentácia divadelnej tvorby partnerských zahraničných a slovenských divadiel, ako aj umelcov zo zahraničia i zo Slovenska na javiskách SND.

Vytvorenie (realizácia) nových divadelných titulov v činohre, balete a opere

V roku 2019 uviedlo SND celkom 13 premiér, z čoho Činohra SND uviedla 9 premiér, Opera SND 2 premiéry a Balet SND 2 premiéry.

Kvalitné zabezpečenie a uvádzanie repríz repertoáru SND

SND v roku 2019 zabezpečovalo SND prevádzku spolu na štyroch javiskách a dosiahlo nasledovné merateľné ukazovatele svojej hlavnej činnosti:

- Počet vlastných predstavení 674
- Počet návštevníkov 236 103
- Tržby z predstavení v EUR 3 245 139

Ministerstvo kultúry SR uzavrelo so Slovenským národným divadlom *„Kontrakt č. MK – 5492/2018 – 421/15220“.*

Kontrakt bol uzatvorený v súlade so Štatútom SND na poskytovanie verejných služieb a realizáciu nasledovných aktivít a činností :

- rozvoj novej produkcie dramatických, hudobnodramatických a baletných diel vrátane ich materiálno-technického zabezpečenia, podpora pôvodnej dramatickej tvorby a tvorba pre deti a mládež

- šírenie vlastných dramatických, hudobnodramatických a baletných diel na domácich scénach v SR a v zahraničí, prezentácia hosťujúcich súborov zo Slovenska a zo zahraničia na scénach SND
- príprava a napĺňanie projektu osláv 100. výročia vzniku SND (1.3. 2020) a projektu Rok slovenského divadla (2020)
- sprístupňovanie kultúry a podpora návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov.

Činnosti prijímateľa majú napĺňať najmä nasledovné ciele a ich ukazovatele:

a) počet premiér inscenácií minimálne 13 - v tom min. 3 pôvodné slovenské tituly a min. 1 titul pre deti a mládež
b) počet predstavení celkom minimálne 600
c) príprava aktivít súvisiacich s projektom 100. výročie SND a projektu Rok slovenského divadla
d) realizácia aktivít reflektujúcich významné výročia a celospoločenské udalosti s dôrazom na 100. výročie úmrtia M. R. Štefánika, Mesiac slovensko-českej vzájomnosti (október)
e) realizácia nových foriem práce s publikom.

Plnenie kontraktu

SND v zmysle predmetu kontraktu v priebehu roku 2019 uviedlo 13 premiér vrátane ich materiálno-technického zabezpečenia. Odohralo sa 674 predstavení. Na svojich domácich scénach odohralo 654 predstavení, pri hosťovaní v rámci SR 12 predstavení, pri hosťovaní v zahraničí 6 predstavení a 2 filmové podujatia.
Vyššie uvedený počet predstavení videlo 236 103 divákov a SND dosiahlo tržby v sume 3 245 139 EUR vrátane kultúrnych poukazov.

V Kontrakte uzatvorenom s MK SR na rok 2019 malo SND rozpísané výdavky na 3 činnosti, a to nasledovne:

a) Vznik a tvorba novej produkcie dramatických, hudobno-dramatických a baletných diel vrátane ich materiálno-technického zabezpečenia, podpora pôvodnej dramatickej tvorby a tvorby pre deti a mládež

v EUR

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Finančné krytie			
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	0	0	0	0
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	0	0	0	0
630 – Tovary a služby	650 000	400 000	250 000	0
640 – Bežné transfery	0	0	0	0
Spolu 600 - Bežné výdavky	650 000	400 000	250 000	0
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	0	0	0	0
Spolu výdavky	**650 000**	**400 000**	**250 0**	**0**

b) Šírenie vlastných dramatických, hudobno-dramatických a baletných diel na domácich scénach, v Slovenskej republike a zahraničí, prezentácia hosťujúcich súborov zo Slovenska a zo zahraničia na scénach SND

v EUR

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Finančné krytie			
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	10 857 017	10 242 441	614 576	0
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	3 635 170	3 428 920	206 250	0
630 – Tovary a služby	5 321 800	2 918 126	2 403 674	0
640 – Bežné transfery	75 500	70 000	5 500	0
Spolu 600 - Bežné výdavky	19 889 487	16 659 487	3 230 000	0
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	350 000	0	350 000	0
Spolu výdavky	**20 239 487**	**16 659 487**	**3 580 000**	**0**

c) Príprava a napĺňanie projektu osláv 100. výročia vzniku SND (1.3. 2020) a projektu Storočnica profesionálneho divadla na Slovensku (2020)

v EUR

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Finančné krytie			
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	0	0	0	0
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	0	0	0	0
630 – Tovary a služby	20 000	0	20 000	0
640 – Bežné transfery	0	0	0	0
Spolu 600 - Bežné výdavky	20 000	0	20 000	0
Spolu 700 - Kapitálové výdavky			0	0
Spolu výdavky	**20 000**		**20 000**	**0**

K 31.12. 2019 SND plnilo finančné ukazovatele stanovené v kontrakte nasledovne:

a) Vznik a tvorba novej produkcie dramatických, hudobno-dramatických a baletných diel vrátane ich materiálno-technického zabezpečenia, podpora pôvodnej dramatickej tvorby a tvorby pre deti a mládež

V EUR

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Plnenie kontraktu			
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	0	0	0	0
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	0	0	0	0
630 – Tovary a služby	650 000	400 000	250 000	0
640 – Bežné transfery	0	0	0	0
Spolu 600 - Bežné výdavky	650 000	400 000	250 000	0
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	0	0	0	0
Spolu výdavky	**650 000**	**400 000**	**250 000**	**0**

b) Šírenie vlastných dramatických, hudobno-dramatických a baletných diel na domácich scénach, v Slovenskej republike a zahraničí, prezentácia hosťujúcich súborov zo Slovenska a zo zahraničia na scénach SND

v EUR

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Plnenie kontraktu			
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	12 610 259	10 999 685	1 610 574	0
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	4 721 080	4 008 566	712 514	0
630 – Tovary a služby	5 330 260	3 675 717	1 654 543	0
640 – Bežné transfery	155 991	73 811	82 180	0
Spolu 600 - Bežné výdavky	22 817 589	18 757 779	4 059 811	0
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	654 603	0	654 603	0
Spolu výdavky	**23 472 193**	**18 757 779**	**4 714 414**	**0**

c) Príprava a napĺňanie projektu osláv 100. výročia vzniku SND (1.3. 2020) a projektu Storočnica profesionálneho divadla na Slovensku (2020)

v EUR

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Plnenie kontraktu			
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	0	0	0	0

620 – Poistné a príspevok do poisťovní	0	0	0	0
630 – Tovary a služby	10 000	0	10 000	0
640 – Bežné transfery	0	0	0	0
Spolu 600 - Bežné výdavky	10 000	0	10 000	0
Spolu 700 - Kapitálové výdavky			0	0
Spolu výdavky	**10 000**		**10 000**	**0**

4. Rozpočet organizácie

Plnenie ukazovateľov rozpočtu

SND v súlade so Štatútom SND a Zákonom o Slovenskom národnom divadle zabezpečuje svoju činnosť vlastnými príjmami a príspevkom zo štátneho rozpočtu.

Najvyšší objem finančných prostriedkov potrebných na dosiahnutie cieľov SND predstavujú osobné náklady, čo vyplýva z realizácie potrebného rozsahu prác a činností.

Rozpočtové opatrenia

Ministerstvo kultúry SR určilo pôvodným rozpisom bežný transfer na činnosť Slovenského národného divadla v objeme 17 059 487 EUR.

V priebehu roku 2019 boli vykonané nasledujúce rozpočtové opatrenia z Ministerstva kultúry SR :

RO	Dátum	Suma v EUR	Poznámka	Program	Výdavky
Rozpis rozpočtu	**22.1. 2019**	**17 059 487,00**	**z toho: 10 242 441EUR mzdy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania priemerný prepočítaný evidenčný stav zamestnancov - 898**	**08S 0101**	**BV**
RO č. 1	**22.2. 2019**	**1 500 000,00**	**1 000 000 EUR Obstaranie javiskovej, zvukovej a osvetľovacej techniky** **500 000 EUR nákup hudobných nástrojov**	**08S 0101**	**KV**
RO č. 2	**25.2. 2019**	**1 402 517,00**	**Odmeňovania zamestnancov: 1 039 286 EUR mzdy, 363 231 EUR odvody**	**08S 0101**	**BV**
RO č.3	**13.3. 2019**	**1 200 000,00**	**Finančné prostriedky na dofinancovanie nevyhnutných a nevykrytých výdavkov**	**08S 0101**	**BV**
RO č.4	**3.4. 2019**	**132 000,00**	**PP - Vydanie reprezentatívnej profilovej publikácie**	**08T 0103**	**BV**
RO č.5	**28.6. 2019**	**-397 367,34**	**Zníženie rozpočtu KV na IA 21827 Nákup strojov, prístrojov, zariadení a techniky**	**08S 0101**	**KV**
RO č.6	**6.8. 2019**	**68 000,00**	**PP - 30.výročie novembra "89"**	**08T 0103**	**BV**

RO č. 7	**15.10. 2019**	**-108 000,00**	**Vydanie reprezentatívnej profilovej publikácie**	**08T 0103**	**BV**
RO č. 8	**11.11. 2019**	**108 000,00**	**Vydanie reprezentatívnej profilovej publikácie**	**08T 0103**	**BV**
RO č. 9	**3.12. 2019**	**70 000,00**	**Dofinancovanie prevádzkových potrieb organizácie**	**08S 0101**	**BV**
RO č. 10	**12.12. 2019**	**35 775,00**	**Kultúrne poukazy**	**08S 0101**	**BV**
RO č. 11	**20.12. 2019**	**-10 000,00**	**PP - 30. výročie novembra "89" (diskusné večery)**	**08T0103**	**BV**

Príspevok na bežné výdavky z MK SR
Prevádzkový transfer od zriaďovateľa bol pre rok 2019 rozpočtovými opatreniami upravený na celkovú sumu 19 957 779 EUR. Záväzný ukazovateľ na mzdy zo štátneho rozpočtu bol stanovený vo výške 11 281 727 EUR.

Čerpanie bežných výdavkov
Bežné výdavky boli čerpané v súlade so Zákonom 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov a v súlade s rozpočtovými opatreniami. Záväzné ukazovatele stanovené zriaďovateľom boli dodržané.

Príspevok na kapitálové výdavky z MK SR
Kapitálový transfer od zriaďovateľa bol pre rok 2019 rozpočtovými opatreniami upravený na celkovú sumu 1 102 632,66 EUR.

Čerpanie kapitálových výdavkov
Kapitálové výdavky boli čerpané v súlade so Zákonom 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov a v súlade s rozpočtovými opatreniami. Záväzné ukazovatele stanovené zriaďovateľom boli dodržané.

Kapitálové výdavky čerpané zo štátneho rozpočtu (zdroj 131H a 131I)
Zo zdrojov štátneho rozpočtu bol v roku 2019 financovaný nákup dlhodobého majetku v celkovej sume 1 567 272,64 EUR nasledovne:

- **Investičná akcia č. 27 910 – „SND – Obnova nástrojového vybavenia“**

K 31.12. 2019 boli čerpané prostriedky vo výške 51 182,25 EUR zo zdroja 131H a 108 130,55 EUR zo zdroja 131I.
Investičná akcia nie je ukončená.

- **Investičná akcia č. 33 415 – „SND – Rekonštrukcia objektov SND“**

K 31.12. 2019 boli čerpané prostriedky vo výške 92 259,84 EUR zo zdroja 131H.
Investičná akcia nie je ukončená.

- **Investičná akcia č. 34 855 – „SND – Príprava a naštudovanie nových divadelných titulov“**

K 31.12. 2019 boli čerpané prostriedky vo výške 18 200 EUR zo zdroja 131 H.
Investičná akcia nie je ukončená.

- **Investičná akcia č. 21 827 – „SND – Nákup prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia“**

K 31.12. 2019 boli čerpané prostriedky vo výške 954 367,34 EUR zo zdroja 131 H a 343 132,66 EUR zo zdroja 131I.
Investičná akcia nie je ukončená.

Kapitálové výdavky čerpané z vlastných zdrojov (zdroj 46)
Z vlastných zdrojov bol v roku 2019 financovaný nákup dlhodobého majetku v celkovej sume 677 036,25 EUR nasledovne:

- **Investičná akcia č. 31 824 – „SND – licencie“**

K 31.12. 2019 boli čerpané prostriedky vo výške 564 863,86 EUR zo zdroja 46.
Investičná akcia nie je ukončená.

- **Investičná akcia č. 21 827 – „SND – Nákup prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia“**

K 31.12. 2019 boli čerpané prostriedky vo výške 58 179,98 EUR zo zdroja 46 .
Investičná akcia nie je ukončená.

- **Investičná akcia č. 36 955 – „SND – Technické zhodnotenie novej budovy“**

K 31.12. 2019 boli čerpané prostriedky vo výške 31 559,40 EUR zo zdroja 46.
Investičná akcia nie je ukončená.

- **Investičná akcia č. 34 855 – „SND – Príprava a naštudovanie nových divadelných titulov“**

K 31.12. 2019 boli čerpané prostriedky vo výške 22 433,01 EUR zo zdroja 46.
Investičná akcia nie je ukončená.

Rozbor nákladov a výnosov

Náklady:
Celkový upravený rozpočet nákladov činil sumu 28 557 619 EUR. Čerpanie celkových nákladov je o 2,4 % vyššie, čo predstavuje viac o sumu 695 506 EUR.

Spotrebované nákupy – V položke je zahrnutá spotreba materiálov a energií
Upravený rozpočet na tieto náklady činil 2 496 041 EUR. Čerpanie týchto nákladov bolo vo výške 2 677 384 EUR (prekročenie o 181 343 EUR).

Služby – V položke sú zahrnuté náklady na opravy a udržovanie, cestovné, náklady na reprezentáciu a ostatné služby.
Upravený rozpočet na tieto náklady činil 3 402 011 EUR. Čerpanie týchto nákladov bolo vo výške 3 180 735 EUR (úspora 221 276 EUR).

Mzdové náklady – V položke sú zahrnuté náklady na mzdy, zákonné sociálne poistenie, DDP a zákonné sociálne náklady.

Upravený rozpočet na osobné náklady činil 18 383 980 EUR. Čerpanie týchto nákladov je o 4,03 % vyššie, čo predstavuje sumu 740 094 EUR.

Dane a poplatky – Daň z nehnuteľnosti bola pre rok 2019 vypočítaná na základe Zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za odpady v znení neskorších predpisov, v zmysle všeobecne záväzných nariadení miest a obcí a na základe rozhodnutí o vyrubení dane.
SND v roku 2019 zaplatilo daň z nehnuteľností vo výške 201 798 EUR. Celková suma bola rozdelená nasledovne: za historickú budovu SND 20 368 EUR, novú budovu SND 138 696 EUR, za areál UDD 42 009 EUR, chatu v Liptovskom Jáne 604 EUR a za chatu v Senci 121 EUR.

Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej činnosti – Účtovné a daňové odpisy sú vypočítavané mesačne v zmysle Smernice č. 16/2013 „Správa majetku štátu a nakladanie s majetkom štátu v SND“ v znení Dodatku č. 1/2014, ktorej súčasťou je aj plán účtovných a daňových odpisov DLHM a DLNM (Čl. 6).
Vedenie evidencie dlhodobého majetku a automatický výpočet odpisov sú zabezpečované prostredníctvom ekonomického softvéru SOFTIP PROFIT.
Odpisy z DLHM a DLNM boli za r. 2019 vo výške 3 681 698 EUR.

Výnosy:
Celkový upravený rozpočet výnosov činil sumu 28 557 619 EUR. Celkové plnenie výnosov je o 2,12 % vyššie, čo predstavuje sumu 607 027 EUR.

Tržby z predaja služieb – V položke sú zahrnuté výnosy z tržieb z predstavení vlastných a cudzích súborov, stravovania, rekreačných stredísk, z prenájmov a reklamných služieb.
Upravený rozpočet na tieto výnosy činil 4 044 515 EUR. Plnenie týchto výnosov je o 13,3 % vyššie, čo predstavuje sumu vyššiu o 537 420 EUR.

Tržby za tovar – V položke sú zahrnuté výnosy z predaja bulletinov a predaja tovaru v zamestnaneckom bufete. Upravený rozpočet na tieto výnosy činil 67 000 EUR. Plnenie týchto výnosov je o 25,4 % nižšie, čo predstavuje sumu nižšiu o 17 036 EUR.

Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti – V položke sú zahrnuté mimoriadne výnosy z nepravidelnej činnosti SND. Upravený rozpočet na tieto výnosy činil 84 000 EUR. Plnenie týchto výnosov je o 83 995 EUR vyššie.

Hodnotenie vlastných výnosov

- **Tržby z predstavení**

Slovenské národné divadlo dosiahlo v roku 2019 tieto výkonové ukazovatele:

Ukazovateľ	Činohra	Opera	Balet	Ostatné podujatia
Počet premiér	9	2	2	0
Počet predstavení	474	125	73	2

Počet divákov	137 366	55 326	43 174	237
Tržby	1 752 589	869 764	622 253	533

Štruktúra dosiahnutých tržieb – rok 2019

v EUR

Ukazovateľ	Činohra	Opera	Balet	Ostatné podujatia	SND spolu
Tržby z predstavení na domácej scéne	1 677 409	817 264	606 484	533	**3 101 690**
Tržby z predstavení na domácej scéne - KP	18 166	11 940	5 669	0	**35 775**
Tržby na tuzemských zájazdoch	31 561	0	9 500	0	**41 061**
Tržby na zahraničných zájazdoch	25 454	40 560	600	0	**66 614**
Tržby spolu	**1 752 589**	**869 764**	**622 253**	**533**	**3 245 139**

- **Prenájom**

Druhou najpodstatnejšou zložkou príjmov SND sú tržby z prenájmu. V priebehu roka 2019 dosiahlo SND tržby z tejto činnosti v sume 703 771 EUR. Oproti roku 2018 (526 131 EUR) sú tržby z prenájmu o 177 640 EUR vyššie.

- **Tržby za bulletiny**

V priebehu roka 2019 boli tržby za bulletiny a ročenky vo výške 43 534 EUR. Oproti roku 2018 (51 427 EUR) sú tržby za bulletiny a ročenky o 7 893 EUR nižšie.

- **Iné zdroje**

V roku 2019 SND získalo darované (sponzorské) prostriedky v sume 28 900 EUR, z ktorých bola vyčerpaná suma 19 900 EUR v súlade s ich určením. V roku 2019 boli čerpané sponzorské prostriedky zo zostatku z predchádzajúcich rokov vo výške 3 250 EUR.

Hodnotenie hospodárskeho výsledku

Na hospodársky výsledok v roku 2019 mali negatívny vplyv najmä tieto skutočnosti:
- zvýšenie miezd robotníckych profesií (od 1.11. 2018), ktoré neboli kryté príspevkom od zriaďovateľa (dopad na rozpočet 2019 je vo výške 520 800 EUR) a na odvody s tým súvisiace, ktoré boli v celkovej sume 182 280 EUR
- zvýšenie hodnoty stravných lístkov od 1.6. 2019 (dopad na rozpočet 2019 je vo výške 13 259 EUR)
- schválenie príspevku na rekreácie zamestnancov vyplývajúce zo Zákonníka práce (dopad na rozpočet 2019 je vo výške 28 288 EUR)
- zvýšenie príplatkov k mzdám vyplývajúce zo Zákonníka práce od 1.5. 2019
- vyplatenie nárokov vyplývajúcich z ukončeného súdneho sporu o neplatnosti výpovede v celkovej výške 107 932 EUR

- nákup dlhodobého hmotného a nehmotného majetku (prevažne licencií k jednotlivým uvádzaným titulom a strojov, prístrojov a zariadení) z vlastných zdrojov, ktoré ovplyvňujú hospodársky výsledok prostredníctvom odpisov; za rok 2019 táto čiastka činila 654 603 EUR. Na nákup tohto typu dlhodobého majetku nemá SND pridelený žiadny príspevok od zriaďovateľa.

Okrem príspevku na vydanie reprezentatívnej publikácie k 100. výročiu založenia SND a príspevku na koncert k 30. výročiu novembra „89" neboli poskytnuté prostriedky na prioritné projekty kultúrneho ani technického charakteru.
Vzhľadom k tomu, že hrací plán na sezónu 2018/2019 je pripravovaný v značnom časovom predstihu, keď ešte nie je známe, či a v akej výške budú na kultúrne aktivity pridelené finančné prostriedky, SND aj v priebehu roka 2019 zrealizovalo divadelný festival Eurokontext. sk (náklady boli vo výške 151 918 EUR a výnosy vo výške 22 639 EUR).
V roku 2019 bolo zrealizovaných 12 zájazdových predstavení v SR a 6 zájazdových predstavení v zahraničí .

K 31.12. 2019 SND dosiahlo záporný hospodársky výsledok vo výške 88 479 EUR.

Príspevky od zriaďovateľa na r. 2019
Bežný transfer od zriaďovateľa k 31.12. 2019 bol po úpravách vo výške 19 957 779 EUR a kapitálový transfer vo výške 1 102 633 EUR.
Celkovo bol rozpísaný do 2 programov, a to:

V programe 08S - Tvorba a šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt

- bežný transfer:

V podprograme 08S0101–Divadlá a divadelná činnosť	19 767 779 EUR
z toho: mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	11 281 727 EUR

V programe 08T - Účelovo určené finančné prostriedky na kultúrne aktivity

- bežný transfer:

V podprograme 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO	190 000 EUR
V podprograme 08T0104 – Podpora kultúrnych aktivít v zahraničí	0 EUR

- kapitálový transfer:

V podprograme 08S0101 – Divadlá a divadelná činnosť	1 102 634 EUR

Hodnotenie výdavkov podľa zdrojov a ekonomickej klasifikácie

a) **bežné výdavky**

Program 08S0101 – Divadlá a divadelná činnosť

v EUR

Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie
610	**111**	10 242 441	11 281 727	11 281 726
	46	614 576	1 500 000	1 610 574
620	**111**	3 428 920	4 336 524	4 336 524
	46	206 250	407 250	712 514
630	**111**	3 318 126	4 075 717	4 075 717
	46	2 673 674	1 587 250	1 914 543
640	**111**	70 000	73 811	73 811
	46	5 500	5 500	82 180

Poznámka:
V skutočnom čerpaní v ekonomickej klasifikácii 610 a 620, zdroj 111 je zahrnuté aj čerpanie vo výške 610 000 EUR, ktoré boli vyplatené v januári 2020 v rámci miezd za 12/19 v súlade so Zákonom č. 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

SND malo v priebehu roka 2019 upravený rozpočet na konkrétne kultúrne aktivity. SND po uskutočnení týchto aktivít predkladalo na MK SR ich vyúčtovania. Zámerom realizácie týchto programov je podpora kultúrnych aktivít v tuzemsku i v zahraničí.

Program 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO

v EUR

Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie
630	**111**	0	190 000	78 953
	46	0	0	0

Sumu 108 000 EUR určenú na vydanie reprezentatívnej profilovej publikácie možno vyčerpať do 31.3. 2020 a nedočerpanú sumu 3 047 EUR bude musieť SND previesť na účet MK SR.

b) kapitálové výdavky

Program 08S0101 – Divadlá a divadelná činnosť

v EUR

Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie
710	**131I**		1 102 633	954 367
	46	0	0	0

5. Prostriedky Európskej únie a na spolufinancovanie

SND v roku 2019 nevykazuje čerpanie vyššie uvedených prostriedkov.

6. Podnikateľská činnosť

SND nevykonávalo v sledovanom období žiadnu podnikateľskú činnosť.

7.Zhodnotenie majetkovej pozície organizácie

Významnou položkou súvahy v oblasti majetku je hodnota novej budovy SND na Pribinovej ulici.
V roku 2019 boli nasledovné pohyby dlhodobého majetku štátu v správe SND:

a) zaradený do majetku dlhodobý majetok spolu v hodnote 652 132 EUR z toho dlhodobý nehmotný majetok v objeme 440 001 EUR a dlhodobý hmotný majetok v objeme 212 131 EUR
b) vyradený dlhodobý majetok spolu v obstarávacej hodnote 446 599 EUR z toho dlhodobý nehmotný majetok v hodnote 99 425 EUR a dlhodobý hmotný majetok v objeme 347 174 EUR.

V súlade s ustanoveniami Zákona NR SR č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov nebol predaný, ani prevedený do správy žiaden trvale prebytočný majetok.

V roku 2019 Slovenské národné divadlo naďalej evidovalo prebytočný majetok v obstarávacej cene 14 966,44 EUR. Je ním rekreačná chata SND v Senci spolu s pozemkom. Elektronická aukcia na predaj v roku 2017 nebola úspešná, preto v roku 2018 bola realizovaná nová elektronická aukcia. Transakcia prevodu vlastníctva (predaj) nebola doposiaľ realizovaná. MK SR v zmysle Príkazu ministerky kultúry SR č. 2/2018 „o predkladaní materiálov na udelenie predbežného vyjadrenia pre organizačné útvary a organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR“ oznámilo svoj súhlas s pripravovaným predajom až dňa 23.08. 2019. Kúpna zmluva podpísaná generálnym riaditeľom SND a kupujúcim bola odoslaná na schválenie Ministerstvu financií SR.

8.Zhodnotenie zamestnanosti

Priemerný prepočítaný stav zamestnancov SND za rok 2019 predstavoval 881,5 zamestnancov.
Priemerná mesačná mzda zamestnancov SND v roku 2019 predstavovala 1 270 EUR.
Počet zamestnancov pracujúcich na dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru predstavoval 77.

V priebehu roka 2019 SND zabezpečilo vzdelávanie svojich zamestnancov v nevyhnutnom rozsahu, danom príslušnými predpismi pre výkon technických prác (školenia vodičov, elektrikárov, viazačov bremien, žeriavnikov a pod.), administratívnych zručností (daňová, mzdová a ekonomická oblasť a školenia ohľadne verejného obstarávania, zákona o slobodnom prístupe k informáciám, školenia o GDPR, o slobodnom prístupe k informáciám, a pod.).

Počet a štruktúra zamestnancov zabezpečujúcich stále činnosti SND
(fyzický stav k 31.12. 2019)

Názov umeleckej organizačnej zložky	Počet zamestnancov celkom	z toho		
		Umelecký zamestnanci	Technickí zamestnanci	Administratívni zamestnanci
Opera SND	351	229	115	7
Balet SND	89	80	3	6
Činohra SND	150	60	83	7
UDD	159	3	150	6
TPÚ	103	0	97	6
OE	11	0	0	11
Generálne riaditeľstvo	14	0	0	14
Centrum marketingu	28	4	17	7
SPO LU	**905**	**376**	**465**	**64**

Fyzický stav zamestnancov SND k 31. decembru 2019

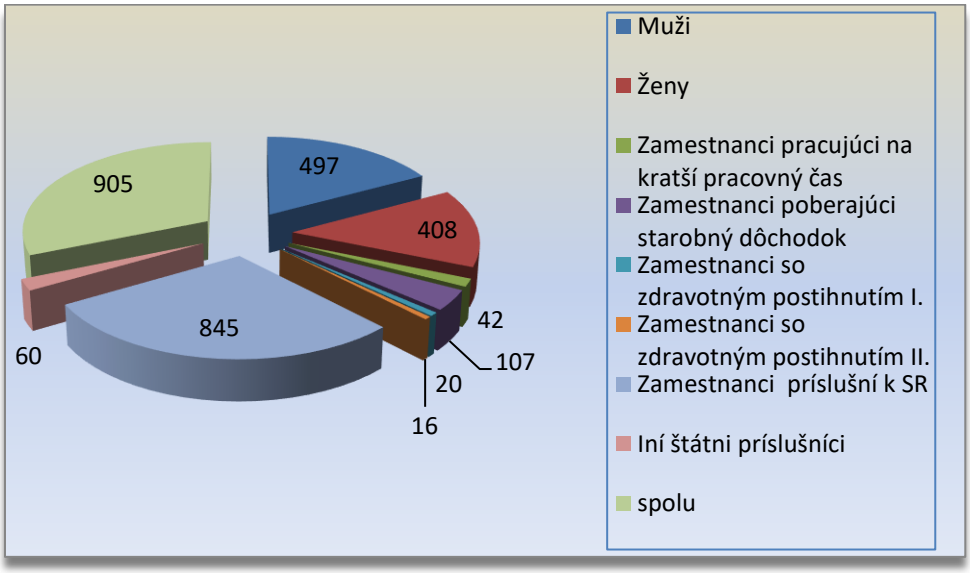

Mimo evidenčný stav zamestnancov SND k 31. decembru 2019

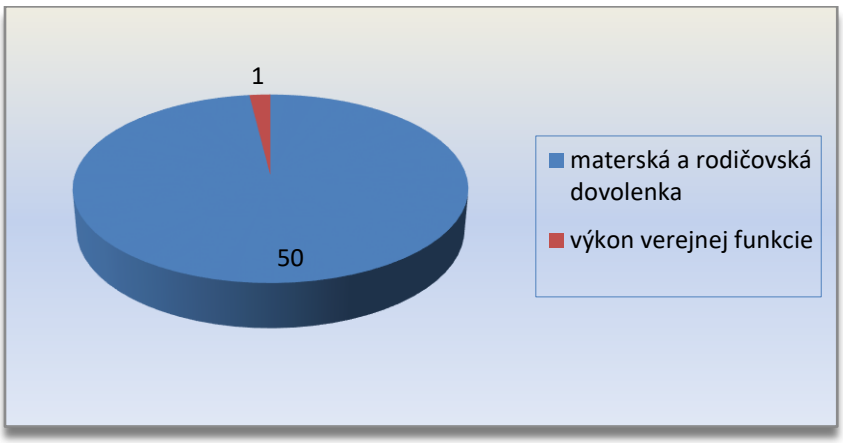

Veková štruktúra zamestnancov SND k 31. decembru 2019

Veková hranica	Ženy	Muži	Celkom	Priemerný vek
18-25	30	24	54	22,83
26-30	33	47	80	27,85
31-35	26	44	70	33,16
36-40	22	66	88	38,15
41-45	50	62	112	43,18
46-50	51	51	102	47,18
51-55	63	51	114	53,29
56-59	50	63	113	57,68
nad 60	83	89	172	65,20
CELKOM	**408**	**497**	**905**	**46,48**

Vo vekovej hranici nad 60 rokov bolo v roku 2019 v SND zamestnaných 9,09 % žien a 9,74 % mužov.

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov SND k 31. decembru 2019 (základné až vyššie odborné vzdelanie)

Organizačná zložka	základné		stredné		úplné stredné		vyššie odborné	
	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži
Opera SND	2	6	15	25	29	46	27	37
Balet SND	0	0	0	1	12	7	25	26
Činohra SND	1	6	15	16	21	27	0	5
UDD	1	4	32	38	31	32	0	0
EaTPÚ - OT	6	3	13	23	17	23	0	1
EaTPÚ - OE	0	0	0	0	5	0	0	0
Generálne riaditeľstvo	0	0	0	0	8	0	0	0
Centrum marketingu	0	0	0	0	13	2	0	0
SPO LU	**10**	**19**	**75**	**103**	**136**	**137**	**52**	**69**

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov SND k 31. decembru 2019 (bakalárske až vysokoškolské vzdelanie)

Organizačná zložka	bakalárske		vysokoškolské	
	ženy	muži	ženy	muži
Opera SND	4	9	53	98
Balet SND	2	1	10	5
Činohra SND	1	1	25	32
UDD	2	1	12	6
EaTPÚ - OT	0	0	5	12
EaTPÚ - OE	0	0	6	0
Generálne riaditeľstvo	0	0	4	2
Centrum marketingu	3	0	8	2
SPO LU	**12**	**12**	**123**	**157**

9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

Hlavnými užívateľmi výstupov Slovenského národného divadla (predstavenia činohry, opery a baletu) je široká verejnosť, občania všetkých sociálnych vrstiev a vekových skupín.

V roku 2019 navštívili predstavenia SND občania zo všetkých častí Slovenska, ako aj zahraniční diváci, najmä z okolitých krajín. Zahraničné publikum sa vo väčšej miere orientuje na žáner opery a baletu. SND plánuje aj naďalej ponúkať kvalitné divadelné umenie a zlepšovať služby poskytované verejnosti.

10. Zhodnotenie výsledkov kontrol

Kontrolný orgán: hl. kontrolór
Dátum kontroly: 17.1. – 12.2. 2019
Predmet kontroly: plnenie opatrení na nápravu nedostatkov z kontroly Úradu vládneho auditu
Výsledok kontroly: opatrenia na nápravu sú splnené, resp. priebežne plnené

Kontrolný orgán: hl. kontrolór
Dátum kontroly: 6.3. – 27.3. 2019
Predmet kontroly: kontrola zrušených a nahradených predstavení
Výsledok kontroly: boli prijaté opatrenia na nápravu; vyčíslenie strát z neodôvodnene zrušených a nahradených predstavení v súčasnosti rieši škodová komisia SND

Kontrolný orgán: Inšpektorát práce Bratislava
Dátum vykonania auditu: 21.2. – 28.5. 2019
Predmet auditu: kontrola odmeňovania zamestnancov v pracovnom pomere a v pracovnoprávnom vzťahu na základe dohôd
Výsledok kontroly: bolo zistených 5 nedostatkov, hlavne v umeleckých zložkách, ktoré budú, resp. sú priebežne plnené

Kontrolný orgán: hl. kontrolór
Dátum kontroly: 13.5. – 5.6. 2019
Predmet kontroly: kontrola aktualizácie interných predpisov SND
Výsledok kontroly: neboli zistené nedostatky

11. Záver

Slovenské národné divadlo v roku 2019 aj napriek zložitej finančnej situácii plnilo stanovené ciele v súlade s Kontraktom a Štatútom Slovenského národného divadla. Uvádzalo tituly, ktoré oslovili širokú divácku verejnosť doma i v zahraničí, a to nielen režijným spracovaním, výkonom protagonistov, umeleckou kvalitou, ale aj umeleckým spracovaním scény a kostýmov.
Divácky záujem udržiavalo Slovenské národné divadlo inscenovaním nových titulov, uvádzaním repertoáru, v ktorom bola zastúpená pôvodná slovenská tvorba, svetová klasická i súčasná tvorba, realizovaním vhodných propagačných aktivít a približovaním umeleckej tvorby divákom všetkých vekových kategórií.

Bratislava, 25.2. 2020

Správu o činnosti a hospodárení predkladajú:
Ing. Eva Lepešová, vedúca ekonomického odboru
Ing. Alexandra Sýkorová, MSc, tajomník GR pre neumeleckú činnosť

Schválil:
PhDr. Peter Kováč, generálny riaditeľ SND

Príloha č. 1
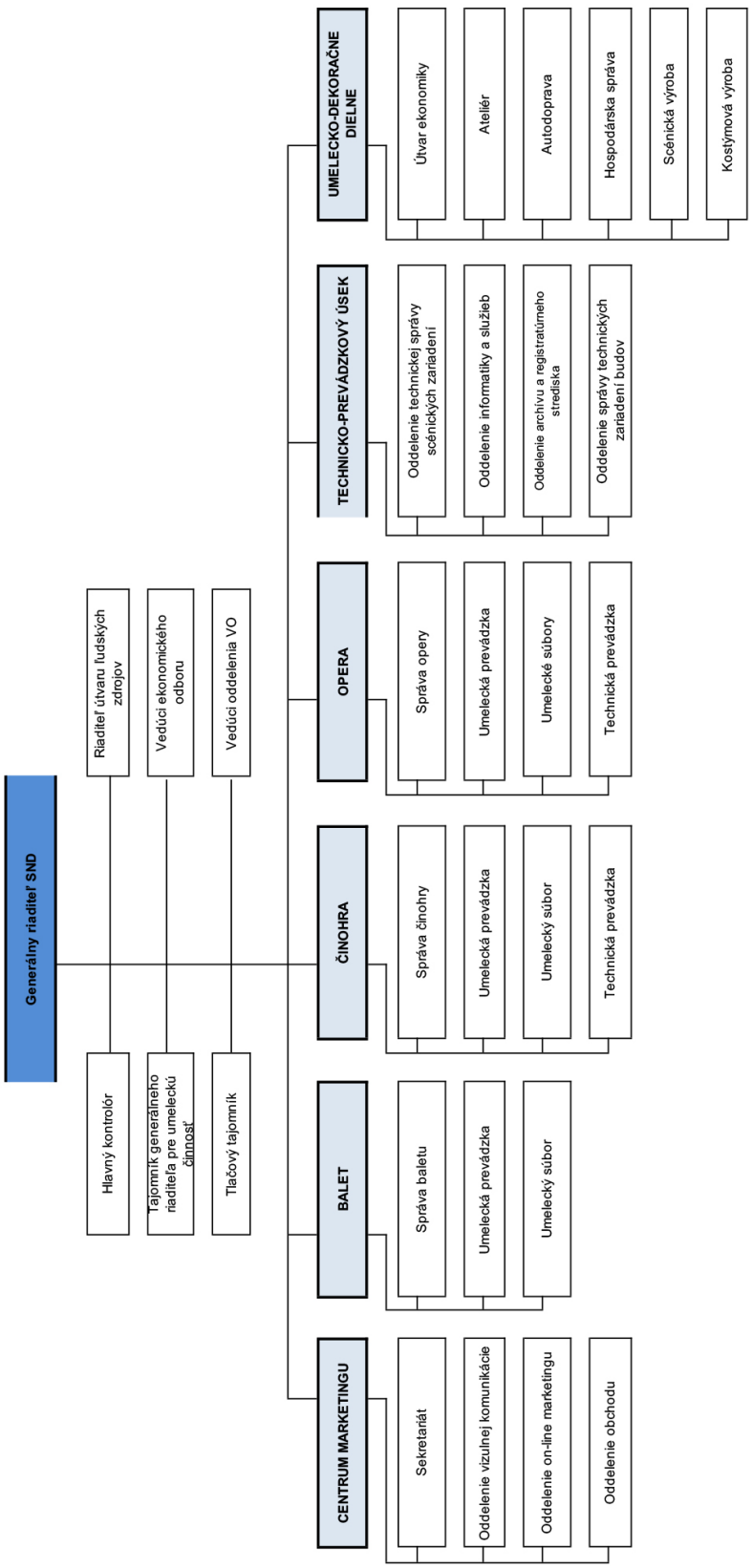
Organizačná štruktúra SND